

פתח דבר

לזכרון טוב ליום הבר מצוה של בנינו התמים **יוסף יצחק** שיחי, הננו בזה לכבד את כל הנוטלים חלק בשמחתנו, מקרוב ומרחוק, בתשורה זו הכוללת:

(א) מדור אגרות קודש – המתפרסמות כאן לראשונה – ל: 1) הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל¹ – סב של חתן הבר מצוה. 2) הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי טיפענברון – סב של חתן הבר מצוה. 3) מרת חנה תי טיפענברון – סבתה של חתן הבר מצוה. 4) מרת ראניא תי פיינלאנד – דודה של חתן הבר מצוה.

(ב) מדור סיפורים ויחידויות - רובם מתפרסמות כאן לראשונה - (ששמעתי בעצמי וביררתי היטב לכל פרטיו). 1) מחמי, הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל. 2) מאבי, הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי טיפענברון. 3) מאחי, הרה"ח ר' חיים דוד אהרן שי והרה"ח ר' נפתלי לוי שי, ומאחותי מרת ראניא תי פיינלאנד. 4) מגיסי, הרה"ח ר' מנחם מאיר שי הכהן בלוי. 5) עוד כמה מאנשים שונים.

לכולם תודתי נתונה, ובזכות תועלת הרבים יתברכו בכל מילי דמיטב.

(ג) סיפורי אודות כ"ק רבותינו נשיאינו הק', שרובם שמעתי בעצמי כמה וכמה פעמים מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל.

* * *

בתחילת התשורה נעתקו: (א) כמה מכתבי קדש מכ"ק אדמו"ר מה"מ. (ב) היחידות לברי מצוה, מיום ט' סיון תנש"א.

בסיומו - כמה קטעים מעניני משיח וגאולה.

הציור – **המתפרסם כאן לראשונה** – הוא מהצייר החסידי המפורסם, אבי הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי (וכפי שמסופר בפרטיות בפנים הקונטרס עד"ז).

תודתנו נתונה לידידנו הרה"ח ר' מ"א שי זליגסון על השתתפותו בעריכת התשורה.

* * *

ויה"ר שבקרוב ממש נזכה להבר מצוה דכל בניי שליט"א – שלימות קיום המצות - בהתגלות מלך המשיח לעיני בשר מי"ד ממ"ש.

יחי אדוננו מורנו ורבנו מלך המשיח לעולם ועד.

אלימלך ושיינא טיפענברון

¹ ויהי זה לזכרון טוב עבורו ועבור זוגתו מרת חיענא ע"ה - ולהבחל"ח – בני משפחתו שי. ובמיוחד שעדיין נמצאים בשנת האבילות (נלב"ע כ"ט מ"ח ער"ח כסלו תשס"ב). ויבולע המות לנצח בהתגלות מלך המשיח.

מפתח כללי:

מכתבי קדש.....4
לאבי הבר מצוה: לברמ"צ שלו – 4 / להולדת חתן הבר מצוה - 5 / אפשערעניש של הבר מצוה / 8 – 6 / שני מכתבים לרגלי הולדת אבי הבר מצוה – 7 / מברק לברי"מ של אבי הבר מצוה – 8 / מכתב לרגלי הולדת אם הבר מצוה - 9 / מכתב לסב הבר מצוה הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל בענין צדקה רוחנית – 10 / הנ"ל, בענין חנוך – 11 / הנ"ל, צילום כתי"ק בענין חיסון נגד אדמת – 12 / תמונת הרבי – 13 / לסב הבר מצוה הרה"ח ר' א. ק. טיפענברון להנ"ל, שינויים בתמונת הרבי מה"מ – 14 / מכתב להנ"ל, בענין חה"פ והתמונה – 15 / מכתב להנ"ל, בענין מעלת הפעילות – 16 / להנ"ל, טבע אנשי אנגלי; לא להתרשם מהמנגדים - 17 / להנ"ל, בענין ההתנגדות לפעילות עם חב"ד – 18 / להנ"ל, הקשר בין חה"פ וחה"ש – 19 / מכתב לסבתא של הבר מצוה, מרת טיפענברון תחי', ענין נסיעה לצרפת; וענינו דחדש אלול – 20 / מכתב מהרבנית חי' מושקא בענין תמונת הרבי מה"מ – 21 / מכתבי הרבי לדודתו של הבר מצוה, בענין חוברות בית הספר ואיחולים ל"א ניסן – 22 / להנ"ל, בענין פעילות עם בנות חב"ד ומסיבות שבת – 23 / להנ"ל, בענין עבודת התלמידות – 24 /

מברקים לכבוד חג השבועות – למשפחת אבצן שי'.....25

סיפורי כ"ק אדמו"ר מה"מ -

הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל.....27

הרה"ח ר' א.ק. טיפענברון ובניו שיחיו.....27

יחידויות – הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון ובני משפחתו שיחיו.....28
יט"כ תשל"ב; חה"ש תשל"ב; חה"ש תשל"ה; חה"ש תשל"ז - 28 / תשרי תשל"ט; כוס של ברכה מוצאי שמח"ת תשל"ט; חה"ש תשמ"א – 30 / יחידות מרת טיפענברון תי' - 30.

סיפורי כ"ק אדמו"ר מה"מ.....30

הפצת ס' חידושים וביאורים בש"ס; "מחילה סליחה וכפרה" - 30 / בדיקת המזוזות; הסתכלות הרבי הציל; מבצע תפילין באוניברסיטה; בעי' רפואית, בדיקת המזוזות - 31 / מופת רפואי; עצה להציל הבן; "אצלך זה גשמי ואצלי זה רוחני" רק התחלות קשות - 32 / האם הוא מרוצה מעצמו סידור נוסח חב"ד מהרבי; אריזת החבילות לפני י"ז בתמוז; יהודי בלא זקן?! - 33 / ביקור הרבי במוסד ילדים באירופה; סגולה לעינים; תיקון בתמונה; מה' מצעדי גבר; שם האם - 34 / כדאי ר"ש לסמוך עליו; בדיקת אופן הנחת התפילין; שם היהודי; מענה על שאלות שלא נשארו בזכרון; מתנה עבור האשה; מציאת מקורות בענין אלישע - 35 / לנאום ברבים; שחרית בשעה עשר; תפילין דרש"י - 36 / בחירת מסכת מגילה דוקא; הגדת הלכה עם חסידות; דירה בשכונת קראון הייטס דוקא; מה עם מנינו של הרש"ג; עצה למצב הפרנסה - 37 / כת"י תחת מראשותיו של חולה; ספר חובת התלמידים; בן ד', היוכל לספר סיפורים - 38 / דין קדימת כניסה לאוחז בתפילין; כאן כולם מניחים תפילין דר"ת; הצלה נפשית וכספית; "ווינשן גוטע זאכן"; סגולה לשמירה במכונת; יציאה ממכונת לברך הנוסעים; "סוף-סוף הצלחת" - 39 / תשובת הרבי בשפות שונות; הילד נתהפך; "א פרייליכן און כשר'ן פסח" - 40 / ברכת הרבי הגינה על בריאות הילדים - 40 / לקט יחידויות של הרה"ח ר' מנחם מאיר שי' הכהן בלוי /

סיפורי רבותינו נשיאינו.....45

כ"ק מורנו הבעש"ט: ירדת נשמת אדה"ז לעולם - 45 / כ"ק המגיד ממעזריטש: בחירת בתלמידיו לכתוב השו"ע - 45 / כ"ק אדמו"ר הזקן: קידוש לבנה בביהא"ס בלהב אש - 45 / כ"ק אדמו"ר האמצעי: חזרת חסידות באפטא - 46 / כ"ק אדמו"ר הצמח צדק: חסידי אדה"ז נהיו לחסידיו - 47 / כ"ק אדמו"ר מהר"ש: ויתור על עצמו עבור הזולת - 47 / כ"ק אדמו"ר מהורש"ב: ב' סיפורים פטור מהצבא; כ"ק אדמו"ר מהורי"צ: חזיון תרפ"א - 48 / הרב שניאור זלמן אהרן (הרז"א).....50

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לאבי הבר מצוה לרגלי הבר מצוה שלו

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לאבי הבר מצוה לרגלי הולדת חתן הבר מצוה שי'

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לאבי הבר מצוה לרגלי ה"אפשרעניש" של חתן הבר מצוה שי'

שני מכתבי כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה לרגלי הולדת אבי הבר מצוה שי'

מברק מכ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה לרגלי הברית של אבי הבר מצוה שי'

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה לרגלי הולדת האם של הבר מצוה תי'

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה מיום כ"ב מנ"א תשט"ו ע"ד צדקה רוחנית

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה מיום כ"ב מ"ח תשט"ז בעניני חנוך

מענה בכת"ק כ"ק אדמו"ר מה"מ על השאלת סב הבר מצוה ע"ד חיסון נגד אדמת:
"יעשה כפי הנוהג בעירו. אזכיר עה"צ"

התמונה שנעשתה ע"י הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי' טיפענברון

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' מחדש סיון תשכ"ח
ע"ד שינויים בתמונת הרבי מה"מ

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' יא ניסן תשל"ג
ובהערה מוסיף הרבי קטע מיוחד בנוגע להתמונה

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' מיום כח תמוז תשי"ט
ע"ד גודל מעלת הפעילות והצלחתם

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' מיום יד אלול תש"כ
טבע אנשי אנגלי' / לא להתרשם מהמתנגדים

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' מיום ה' אלול תשכ"ב
בענין התנגדות לפעילות עם חב"ד

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסב הבר מצוה שי' מיום ל"ג בעומר תשכ"ד
בענין הקשר בין חג הפסח וחג השבועות

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לסבתא של הבר מצוה תי' מיום ז' אלול תשכ"ז
נסיעה לצרפת / ענינו דחדש אלול: מלך בשדה

מכתב הרבנית חי' מושקא ע"ה לסב הבר מצוה שי' מיום ד' אייר תשל"ג
ע"ד תמונת הרבי מה"מ

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לדודתו של הבר מצוה תי' (מרת פיינלאנד) מיום כ"ו ניסן תשל"ב
בענין חוברות של בית הספר / איחולים ל"א ניסן

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לדודתו של הבר מצוה תי' (מרת פיינלאנד) מיום י"ג אייר תשל"ב
בענין פעילות של בנות חב"ד ומסיבות שבת

מכתב כ"ק אדמו"ר מה"מ לדודתו של הבר מצוה תי' (מרת פיינלאנד) מיום כ"ד תמוז תשל"ה
בענין עבודת התלמידות

מברקי כ"ק אדמו"ר מה"מ לכבוד חג השבועות:
(1) "גוט שבת קבלת התורה בשמחה ובפנימיות";
(2) "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות ויפוצו מעינותיך חוצה"

מברקי כ"ק אדמו"ר מה"מ לכבוד חג השבועות:
1) "קבלת התורה בשמחה ובפנימיות וחג שמח"; 2) "שבתא ויומא טבא וקבלת התורה בשמחה
ובפנימיות"; 3) "יומא טבא ולקבלת התורה בשמחה ובפנימיות"

***** רשימת סיפורי הרבי מה"מ *****

• הרה"ח ר' מאיר ז"ל אבצן

"הוא מתכוון לזה באמת"

מסופר מהרב י.כ. שי': באחת משנים הראשונות לנשיאות הרבי מה"מ, הגיע שד"ר מעיר דטרויט להרבי עם שליחות מא' משלוחים הנמצאים בדטרויט. הוא נכנס ליחידות והגיד לפני הרבי מה"מ שר' מאיר אבצן הולך בכל מקום ומפרסם שהרבי הוא משיח. וענה לו הרבי מה"מ וואס זאל מען טאהן אז ער מיינט דאך מיט אן אמת.

בחירת מסכת בחלוקת הש"ס

שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל: חמי הי' מסדר חלוקת הש"ס בעיר דטרויט. פעם כשנכנס ליחידות שאלהו הרבי מה"מ באיזה מסכת בחר ללמוד? וענה חמי מסכת סוטה. והעיר הרבי מה"מ: שיקח על עצמו עוד מסכת, כיון שמסכת סוטה לומדים בין פסח לשבועות.

• הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי' טיפענברון

"אלעזר" [בקמ"ץ ולא בצירה]

א. שמעתי מאבי שי': לפני שאבי שי' נסע להרבי מה"מ בפעם הראשונה, שייכותו עם הרבי מה"מ התקיימה ע"י כתיבת מכתבים. פעם נסע הרב מ. ס. להרבי מה"מ, וע"פ בקשת אבי שי', ביקש כוס של ברכה עבורו. הרב מ.ס. ניגש להרבי מה"מ לקבל כוס של ברכה ובידו כוסות אחדים, ואמר להרבי מה"מ זה עבור אָלְיָעֶזֶר קלמן טיפענברון. והגיב הרבי מה"מ: אָלְעֶזֶר קלמן, לחיים ולברכה!

ב. בשנת תשכ"ז צייר אבי שי' תמונה איך שהרבי מה"מ עומד על יד השטענדער, מעוטף בטלית ותפילין.

הי' בדעתו להדפיס התמונה ולפרסמה (שאז, בזמנו, נחשב זה לחידוש גדול, שטרם נעשה דבר כזה).

ושלח העתק מזה להרבי מה"מ להסכמה וברכה (יחד עם עוד ענינים פרטיים). במשך הזמן, קיבל מכתב כללי-פרטי עם הוספה של ברכה בכל הענינים שהוא עסוק בה. אבי קיבל זה כתשובה והסכמה להמשיך להדפיס התמונה.

לאחר זמן, נכנס העסקן הידוע ר' אי"ג ע"ה ליחידות, והרבי מה"מ שאלהו "וואס מאכט טיפענברון". הוא ענה: "ער האלט אין מיט'ן דרוקן א בילד פון רבי'ן".

שאלהו הרבי מה"מ: וואס מאכט מען מיר אלעמאל אזוי ערנסט, אפשר קען מען דאס ריטאשירן".

אחר היחידות מסר ר' אי"ג לאבי מה שאמר הרבי מה"מ ביחידות.

אבי הבין מזה ג"כ אות של הסכמה, אלא שצריך לשנות ("ריטאשירן") ממראה רציני וכו'.

אבי שלח מכתב להרבי מה"מ שהוא ישתדל אלא (בתמימותו) הביע שכולם יודעים ומבינים העולם שענין של הרבי מה"מ, וגם ענין של טלית ותפילין הוא דבר רציני.

תוך שבוע קיבל מכתב "ספעשל דעליווערי" – מכתב כללי-פרטי עם הוספה, שישנה את התמונה רק אם אינו קשור עם טרחה או הוצאה, כיון שממונו של יהודי מאד חשוב.

אבי קיבל גם זה לאות של הסכמה, ובכלל אז הסכמה לתמונה הי' נדיר מאד, וחידוש גדול (ראה לעיל ע' 13 ואילך). אבי הדפיס יותר מג' אלפים העתקות מהתמונה. והפיץ אותם בכל העולם ובמיוחד באה"ק. מאז השתדל בכל פעם, לצייר פני קדשו של הרבי מה"מ כשהוא מחייך.

* * * מדור היחידויות * * *

● **יחידות הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון – יום יט כסלו תשל"ב**
הרבי מה"מ: "דו זאלסט האבן הצלחה מיט די בילדער וויבאלד דו קענסט ארויסבריינגען די יהדות פון א ציור".

● **יחידות של הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון ובתו מרת ראניא (פיינלאנד) - ימי חג השבועות תשל"ב**

הרבי מה"מ: "די הצלחה זאל זיין אין אן אופן אז עס זאל זיין גוט פאר דיר און גוט פאר די וואס באקומען די בילדער".

בהמשך היחידות, דיבר אודות ענין שהי' כואב מאד וקשור בדבר של עגמ"נ.

הרבי מה"מ: "און דאס וואס איר האט עגמ"נ זיין א ליובאוויטשער, אויב ס'זאל זיין באשערט צו זיין עגמ"נ זאל דאס זיין דער עגמ"נ".

ראק"ט (בהתפעלות): איך האב עגמ"נ ? ! ה"ה תענוג נפלא. והרבי מה"מ חייך חיוך רחב מאד.

הרבי מה"מ פנה לבתו מרת ר"פ ואמר לה (באנגלית):

And the same [is] for your daughter, if you see someone who is not so enthusiastic about Lubavitch, you [should] not be concerned, because the more and the more kedusha a thing has, the more opposition.

א. ימי חג השבועות תשל"ה - יחידות הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון עם בניו ר' אלימלך ור' נפתלי שיחיו

הרבי מה"מ בחן את הילדים ונתן ברכה שיצליחו בלימוד גמרא, משניות, חומש ותנ"ך.

ר' אק"ט שאל: אנשים הציעו לי לצייר גם ציורים של אנשים ושרי המלוכה.

הרבי מה"מ: "...איך וואלט ניט געוואלט אז דו זאלסט אוועק נעמען די כוחות וואס דו קענסט אריינלייגן אין די אידישע בילדער".

"על פי שו"ע זע איך ניט פארוואס ניט, כל זמן ס'איז ניט היפך פון צניעות, פונדעסטוועגן היינטיגע טעג זיינען "ניט אידן" אויך אינטערסירט אין אידישע 'סאבדזשעקס'".

הרבי מה"מ נתן לראק"ט 3 דולארים כדי ליתן לבתו מרת ר"פ. כדי להשפיע על ג' אחרות במבצע נש"ק ועוד דולאר עבור "שכר טרחה".

ב. - ימי חג השבועות תשל"ז - יחידות הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון עם בניו ר' יוסף יצחק ע"ה ויבלחט"א – ר' נפתלי

הרבי מה"מ בירך את הילדים שהם יגדלו לחסידים יראי שמים ולמדנים, "מאכן אנדערע אז זיי זאלן אויך זיין חסידים יראי שמים ולמדנים, באלייכטן די סביבה ארום זיך, זאל זיין א שנת תורה, א שנת אורה.

הרבי מה"מ שאל את ר' נ"ט שי' אם יש לו "וועקיישאן" (חופש) הנ"ל הרכין בראשו. "דו זאלסט לערנען מיט א חבר".

נ"ט: איך האב אפגערעדט מיט "פ." אז מיר וועלן לערנען צוזאמען.

הרבי מה"מ: צ. פ. איז געקומען היינט ?

נ"ט: ניין, זיין זוהן.

הרבי מה"מ: דער עיקר איז, אז דו זאלסט לערנען.

ראק"ט: דער רבי זאל זיין געזונט און אונז אלע פירן אנטקעגן משיח'ן.

הרבי מה"מ: יע, יע בתוך כלל ישראל.

ג. חדש תשרי תשל"ט - יחידות הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון עם בניו ר' אלימלך ור' נפתלי שיחיו

הרבי מה"מ: "שלום עליכם אייך אלע, דער אויבערשטער זאל געבן יעדער איינעם א שנה טובה ומתוקה פאר די וואס זיינען דא און פאר די וואס זיינען געבליבן אין ענגלאנד, דער אויבערשטער זאל מקבל זיין אלע תפלות".

הרבי מה"מ: איר שרייבט גארנישט וועגן די תמונות!
ראק"ט: איך האב נישט געוואלט פארליינגערן דעם יחידות.

הרבי מה"מ: אבער בפועל ?

ראק"ט: איך האב מיטגעבראכט 4 בילדער.

הרבי מה"מ: מיט געבראכט 4 בילדער !! שוין אלע פארקויפט ?

ראק"ט: ניין, איך האב גערעדט מיט מענטשן וועגן דעם.

הרבי מה"מ המשיך: "אויב די פרנסה דארף קומען דורך די בילדער זאל זיין פרנסה בהרחבה. איר מיט די פרוי זאלן מגדל זיין אלע קינדער לתורה לחופה ומעשים טובים".

ראק"ט: איך וויל אפדאנקען דעם רבי'ן פאר אלץ וואס ער איז פועל פאר אונז.

הרבי מה"מ: מיר, דארף מען ניט דאנקן, מען דארף דאנקן דעם אויבערשטן.

ד. מוצאי שמחת תורה תשל"ט בעת חלוקת כוס של ברכה – הרה"ח ר' אלעזר קלמן טיפענברון בעת חלוקת כוס של ברכה, נתן הרבי מה"מ בקבוק משקה לראק"ט ואמר:

See to mix it in to your paint.

לפני פסח, שאל ראק"ט למורה הוראה מה לעשות בקשר לפסח ? הנ"ל הציע לערב היטב כל המשקה בצבע עד שזה יהי' פסול ואינו ראוי לאכילת כלב, ולהניחו בצד ולא למכור לעכו"ם.

ראק"ט דווח להרבי מה"מ לאחר הפסח שיש לו ב"ה עוד משקה ולא פרט שלא מכר אלא עירב בצבע עד שלא היי' ראוי לאכילת כלב, והיי' גם משמעות שמכר זאת ביחד עם החמץ. תגובת הרבי הראה על אי שביעות רצון דהיינו לא לעשות זאת עוה"פ. היות שאינו רוצה שהמשקה שלו ימכר לאינו יהודי. הנ"ל כתב בחזרה ופירט מה שעשה וגם כתב שאם הרבי מה"מ רוצה, הוא יפסיק מלהשתמש בזה ויאבד את זה.

הרבי מה"מ הדגיש במכתבו (של ראק"ט) את המילים "להשתמש בזה", היות שלא הי' חמץ לא מכרתי אותה רק שמתי על הצד - וכתב בכת"ק: "כמובן" (בכדי שיביא תועלת ולא להשחיתו ח"ו).

ה. ימי חג השבועות תשמ"א:

ביום ששי אחר חג השבועות פגש הרבי מה"מ את הרה"ח ר' אלעזר קלמן שי' טיפענברון בדלת הראשי של 770 (באחוז את הדלת פתוח עבור הרבי מה"מ).

הרבי מה"מ פנה לראק"ט ושאלהו: "ס'איז דא וואס צו עסן און וואס צו טרינקען?
ראק"ט: ברוך השם.

הרבי מה"מ: ב"ה, אבער וואס איז מיט א ברכה אחרונה ?
וראק"ט נזכר ששכח על הברכה אחרונה, וענה בהתפעלות יא! וכ"ק האט א מאַך געטאן מיט
די פלייצעס וראק"ט הלך לתקן מה ששכח.

ו. יחידות של מרת חנה טיפענברון תחי' - סבתא של חתן הבר מצוה
הרבי מה"מ: הנני שומע ממקורות שונות שיש לך בת שיש לה כשרונות ללמד תלמידות
מבוגרות וצעירות בשוה, וזה בא מן ההורים.

*

* * * **מדור הסיפורים** * * *

תשמ"ב

כשרצו הספרנים ב770 לשלוח הספר של "חידושים וביאורים בש"ס" לכל הרבנים וראשי
הישיבה בעיר ניו-יארק (כדי להפיץ תורת הרבי מה"מ) ולבקש תמיכה עבור זה כדי לכסות את
ההודעה וכו'.

הנה במענה לזה הואיל הרבי מה"מ לענות :

הדרך **הסלולה** – שהתלמידים שיי זאלן זיך **קאכנ** אין לערנען (והם-בכלל) ולאח"ז יפגשו עם
הנ"ל וידברו אין לערנען **כדבעי ויזכירו** הסי' ופשוט לא זו הדרך כלל – משא"כ המתבררים שיי
שזקוקים לפרנסה גשמית, וכשאי אפשר בכבוד עושים כנ"ל **וק"ל**.
(בכת"י ק: המילים מודגשות היו מודגשות בקו שתחת המילים; המילים המודגשות בצירוף קו
שתחת המילה היו מודגשים בשתי (או בשלשה) קוין).

תשמ"ז: מחילה סליחה וכפרה

שמעתי מר' ל. ק. שיי בשם בעל המעשה: בשבת שלפני י"ב תמוז תשמ"ז, הנה באמצע
התוועדות דיבר הרבי מה"מ בנוגע להבחורים, ושאין להם להתערב ולהתלהב בעניני השכונה
הפוליטיקה.

ובמיוחד התייחס הרבי להבחורים שהגיעו לכאן מעבר לים ע"מ ללמוד בד' אמות אלו, הנה
תמורת הלימוד, מתערבים הם בענינים שאינם שייכים אליהם. הרבי הדגיש שהבחורים
צריכים רק לישיב וללמוד.

א' מהבחורים שהי' נוכח בעת ההתוועדות, הי' מהקבוצה והקרובים היו מעורבים בעניני
השכונה והוא הי' רגיל ללכת לביתם בתמידות ולהתווכח אתם במשך שעות ארוכות בנוגע
לענינים אלו.

דברי הרבי חדרו לתוך-תוכו וזה גרם אצלו שבירת הלב.

באותו הלילה, התקיימה התוועדות ב770 לכבוד יב תמוז. הרב גרשון מענדל שיי גרליק שלוחו
של הרבי במילאנו, איטלי', התוועד אז והוכיח את הבחורים על העגמת נפש שגרמו להרבי.
הבחורים צריכים רק להוסיף נחת רוח, ובטח לא לגרום הפכו. הרג"מ עורר את הבחורים
שהערב, יקראו קריאת שמע בתשובה אמיתית והחלטות טובות וכו'. ואח"כ לכתוב להרבי
מכתב בבקשת מחילה על הנ"ל.

הבחור הלך מיד לחדרו קרא קריאת שמע בבכיות עצומות והחליט החלטה חזקה שמהיום
והלאה לא יתערב בפוליטיקה. אח"כ ישב לכתוב מכתב להרבי שבו ביקש מחילה מהרבי עד"ז.

בהמשך מכתבו כתב הבחור "והנני מבקש מחילה וסליחה מכ"ק אד"ש...". למחר, בבוקר,
הכניס את המכתב למזכירות הרבי.

באותו היום הי' כבר מענה מהרבי. הרבי הדגיש קו תחת המילים "**מחילה וסליחה**" והוסיף
המילים: "**וכפרה אזכיר עה"צ**".

תשמ"ח: בדיקת המזוזות בהרים

בא' מימי הקיץ תשמ"ח, קיבלתי (א.ט.) הצעה להיות מלמד תשב"ר בהרים. זה הי' בועש"ק, כתבתי להרבי והזכרתי כל שמות המשפחות הגרים בבאנגאלא, עבור ברכה.

לאחרי זמן קצר, קיבלתי תשובה מהרבי מה"מ "בדיקת תפילין ומזוזות" והרבי מה"מ גם רצה לידע התוצאות מזה וכו'. הסופר בדק התפילין והמזוזות והעיר שאי' שהמזוזה של חדר השינה, הייתה הפוכה.

[נזכרתי אז על סיפור שהי' עם אשה שילד שלה נתהפך במעי' וכתבו אז להרבי מה"מ והרבי מה"מ ענה שיבדקו המזוזות. בדקו ומצאו שאי' מהמזוזות הי' הפוך. תיקנו את קביעות המזוזות, והילד יצא בסדר].

תשמ"ח: הסתכלות הרבי הציל באופן ניסי

פעם בדברי עם הר' י. ג. שי' שאל אותי האם אתה זוכר כשהרבי מה"מ – בא' מההתוועדיות בחדשי הקיץ תשמ"ח - הביט בחוזק להכיוון ששם עמדנו (בעת ההתוועדות) ? האם הרבי מה"מ הסתכל עלי או עליך ? ואתה ענית לי שהנך מקוה שלא הסתכל עליך. בפועל, למחרת, נתברר שהרבי מה"מ הביט עלי.

מעשה שהי' כך הי': למחרת ההתוועדות נסעתי עם אחותי ומשפחתה ואירע תאונה גדולה, מכונה אחרת נכנסה בנו מן הצד, ובניסים ב"ה ניצלנו בלי פגם כלל.

שנות ה'תר"צ': מבצע תפילין

שמעתי מר' ק.ס. ששמע זה מא' מחסידי קלויזנבורג: יהודי אחד ממשפחות החשובות מעמודי קהילת קלויזנבורג, נטה פעם מן הדרך הישרה (אז הי' התקופה של המשכילים וכו'), והלך ללמוד באוניברסיטה בסורבון, אשר בצרפת. בבואו ביום הראשון, ראה איך שקבוצות תלמידים מתהלכים באולם האוניברסיטה, כדי להגיע לשיעורים שלהם. וגם הוא המשיך ללכת בשמחה לשיעורים שלו.

פתאום רואה יהודי אחד עומד באולם, מגודל בזקן ולבוש בכובע מסויים ("קאסקעטל"). הבחור החליט לעבור לצד השני כדי להשתמט מיהודי זה. אז החליט גם היהודי לעבור לצד השני, ופגש אתו ואומר לו אתה יכול להיכנס לחדר בצד השני של האולם להניח תפילין. כשהבחור נכנס פגש כעין "א שיינער מנין" של סטודנטים מניחים תפילין. מאז, החליט להגיע לשם להניח תפילין בכל יום. ודבר זה החזירו לדרך הישרה ולולא השפעה זו של יהודי זה מלוּבש בקסקטל [הרבי מה"מ], יודע בודאי שכהיום לא הי' יהודי דתי.

בעי' רפואית: בדיקת המזוזות

שמעתי מהרב צ.ל. שי': לפני הרבה שנים הי' למשפחה מסויימת בעי' רפואית שהוצרכו לשאול שאלה מהרבי מה"מ בזה. והרבי מה"מ ענה: "בדיקת התפילין והמזוזות". הם בדקו את התפילין והמזוזות והסופר הגיד להם שהכל בסדר. הם כתבו שוב להרבי מה"מ מה שהגיד להם הסופר שהכל בסדר. הרבי מה"מ ענה: "האם בטוח שכן הוא". נתנו התפילין והמזוזות לסופר שני, מומחה ביותר, והוא הגיד להם שצריכים לתקן תגין אחדים. כן מצא הסופר שבאחד מן המקומות - אף שלא הוצרכו למזוזה ע"פ דין (כיון שלא הי' שם משקוף) - המזוזה שהייתה שם, הייתה פסולה. אחרי תיקון כל הנ"ל, הסתדרו ב"ה כל הענינים בטוב.

מופת רפואי

שמעתי מהר' ב.: פעם בא' מערבי הקיץ קיבל טלפון ונשאל באם הוא מכיר פלוני בן פלוני? ועניתי שכן, כיון שבאותו בית הכנסת שהמדברת (בטלפון) מתפללת, היא מכרת אשה שהיא רופאת-לב בבית הרופאים "מאנט סיני", והיא מהמומחים הכי גדולים במקצוע זו, והיא תמיד מתפללת ובוכה. והטעם לזה מפני שהגיעה אצלה אשה עם ילד שהוא מאוד חולה והיא הגידה לאם הילד שצריכים לקחת הילד מיד לבית הרופאים והאם אינה רוצה לשמוע את זאת. וכבר עבר שבוע שלם, ולא נעשה עמו דבר.

עניתי שאני אשתדל לדבר עמה. צלצלתי לאם הילד ושאלתיה מה הסיפור. וענתה האם (בטון של רוגז) גם אתה כבר יודע הסיפור?! והמשיכה: "מיד לאחר שהרופאה הגידה לי שצריכה לקחת הילד לבית הרופאים, כתבתי מכתב להרבי מה"מ, ולא קיבלתי תשובה, וכתבתי עוד הפעם, ועוד הפעם לא קיבלתי תשובה". מה אתה רוצה שאני אעשה בלי ברכת הרבי מה"מ?! אני לא אעשה כלום. במילא לא התקשרתי להרופא, כיון שלא קיבלתי תשובה מהרבי מה"מ". עניתי: את צודקת. למחר, הלכתי להמזכיר הרב בנימין שי קליין ושאלתיו ע"ד סיפור זה. וענה הרב קליין: מכתבה כבר הנחתי שלש פעמים בראש חבילת הדואר אצל הרבי מה"מ, אבל הרבי מה"מ לא עונה, והרופאה כבר מצלצלת להמזכירות בכל יום. לסיום, האם לקחה את הילד לרופא אחר, והרופא פסק שהמצב אינו גרוע כ"כ, וכשהילד יסע למחנה קיץ ידייק שלא לרוץ כ"כ בתמידות כו'. האם כתבה מכתב להרבי מה"מ (אודות חוות דעת הרופאה), ובתוך איזה דקות קיבלה תשובה מהרבי מה"מ שימשיכו להתבקר אצל הרופא.

סיכום: אי תשובה מהרבי מה"מ זהו ג"כ תשובה.

עצה להציל הבן

שמעתי מהרב ברוך ל. שי: פעם בלילה צלצלה אליו אשה שהגיעה מרוסיה, היא הייתה זקנה, אלמונית ורצינית, וביקשה ממנו שהיא רוצה לדבר אליו. כלתה (שהיא גוי) גירשה את בעלה (בן הזקנה) מן הבית, והוא נמצא זה עתה עם הזקנה (אמו) בבית, ובמשך כל היום מעשן סיגריות ומשתכר. הוא פשוט יורד ומתדרדר מיום ליום. לכן היא מבקשת מהרב ברוך שי שהוא יכתוב מכתב להרבי מה"מ לבקש ברכה שכלתה (הגוי) תרשה לבעלה להיכנס שוב אל הבית. ר' ברוך ענה לה: היאך יכולים לבקש ברכה כזו מהרבי מה"מ?! האשה ביקשה עוד ממנו לעשות כנ"ל. לבסוף, הציע הרב ברוך ל. שאם היא תכתוב גם שכלתה היא גוי וכו', אז הוא יסכים להכניס מכתבה אל הרבי מה"מ. לאחר זמן קצר, קיבל הרב ברוך ל. טלפון ממזכירות. תשובת הרבי מה"מ הייתה: "הנהגה יום יומית על פי השו"ע, אזכיר על הציון".

לפועל, בנה התחיל להניח תפילין, והתגרש מאשתו הגוי, והאשה (הזקנה) התחילה ללמוד אודות קיום המצוות, ועד היום היא שומרת תורה ומצוות, דתי במלא מובן המילה.

"אצלך הוא גשמי, אצלי הוא רוחני"

שמעתי מהרב וו. שי בשם הרב פ. שי מוואוסטר: הרב פ. נכנס פעם ל"יחידות" ונתן להרבי מה"מ שתי מעטפות, מעטפה העליונה הי' פ"נ והתחתונה הי' כסף דמי פ"נ. הרבי מה"מ פתח בתחילה את המעטפה של הכסף. הרב פ. לא הי' מרוצה מה שהרבי מה"מ פתח בתחילה המעטפה של הכסף, אז חיך הרבי מה"מ ואמר: ביי דיר איז דאס גשמי, און ביי מיר איז דאס רוחני.

"רק התחלות קשות"

שמעתי מהרב נ. וו. בשם חמיו: פעם נכנס ליחידות וביקש ברכה עבור פרנסה והרבי מה"מ ענה לו: הרי הבטיחו חז"ל שרק כל התחלות קשות.

"האם הוא מרוצה מעצמו"

שמעתי מהרב יי. ק. שי: דודי סיפר לי שפעם כשאחיו (היינו אבי) הי' בחור לומד בתומכי תמימים 770, שלחו אביו (היינו סב שלי) לבקש מהרבי מה"מ

How is my brother doing, my father is concerned about him ?

והרבי מה"מ ענה: איך בין צופרידן פון עם, אבער איך ווייס נישט צו ער איז צופרידן פון זיך אליין.

ואחר זה שאלו הרבי מה"מ לדודי: How about a shiduch? (והוא לא ענה).

שמעתי מהרב י"ק שי: אביו, ר' א"ק הגיע לארה"ב בפעם הראשונה בער"ח חשון תשי"ז ונכנס להרבי מה"מ ליחידות בפעם הראשונה ביום כז חשון תשי"ז.

אבא שלי שאל להרבי מה"מ: אויב איך זאל בייטן צו נוסח האר"י.

הרבי מה"מ ענה: דו זאלסט יא בייטן אבער דו זאלסט ווארטן ביז ר"ח כסלו.
הרבי מה"מ שאל: דו האסט א סידור.

אבא: ניין, אבער איך וועל קויפן איינעם.
הרבי מה"מ: ניין, איך וועל דיר געבן.
הרבי מה"מ חיפש סידור ולא מצא, ולחץ על הכפתור (כדי להתקשר למזכירות) ולאחר בערך כעשר שניות בא הרב חדקוב והרבי מה"מ שאלהו: ס' איז אפשר דא פון די קליינע סידורים?

בינתיים חיכו. הרבי מה"מ שאל עוד כמה שאלות: עם מי הוא לומד? וכו' ואחרי כמה דקות אמר הרבי מה"מ: איך ווייס נישט פארוואס ער בריינגט ניט, אבער איך וועל זעהן אז דו וועסט באקומען.

[אבא שלי יצא והתחיל לכתוב את היחידות שלו. ופתאום הוא שומע שמישהו קורא השם "קאזין" "קאזין". אבא ענה "אני הוא קאזין". והרב גראנער הגיד לאבא שהרבי מה"מ קורא לך, היכנס לחדרו של הרבי מה"מ. כשאבא נכנס לחדרו של הרבי מה"מ, ראה היאך שהרבי מה"מ יושב ומולו עומד הרה"ח רי"ד אושפאל והרבי מה"מ מסתכל למעלה כדי שיוכל לראות את אבא. כשאבא ראה שהרבי מה"מ עסוק עם הרב אושפאל, יצא מהחדר. אבל הרב גראנער הגיד לו שייכנס שוב. אבא נכנס שוב, והרבי מה"מ הי' עומד אז ונתן לו הסידור בידי הק' ואמר: זאלסט דאוונען בשמחה און מצליח זיין.]

"לארוז החבילות לפני יז בתמוז"

שמעתי מר' י"ק שי' ששמע מאביו ר' אא"ק שי': אבא נכנס ליחידות לרגלי יום הולדתו, ביום כח ניסן תשכ"א. במכתבו להרבי הזכיר שהוא מתכוון לנסוע בחזרה לאנגלי"ה ביום ג', יז בתמוז.

בתור מענה על מכתבו ענה לו הרבי:
"אזוי ווי דו פארסט שבעה עשר בתמוז, א טאג פון א תענית, זאלסטו אנהויבן פאקן די פעקלאך פאר דעם תענית".

כעבור כשלושה חדשים, וכבר איזה ימים לפני יז בתמוז, קרא לו הרב חדקוב (ע"ה) והגיד לו שיש לו פתק מהרבי שבו הי' כתוב: "בטח יתחיל אריזת חפציו לפני יום ג'". (ומעת היחידות ביום כח ניסן, לא הזכיר אא"ק לא הזכיר שום דבר להרבי על נסיעתו).

יהודי בלא זקן?!

שמעתי מהרב ה. מ. שי': פעם כשהי' בגיל שבע, נכנס ליחידות עם כל משפחתו. הרבי מה"מ שאלהו מה הוא לומד? והוא ענה שלומד פרשת ויגש. ושאלהו הרבי מה"מ: למה הכיר יוסף את אחיו אבל אחיו לא הכירו אותו? הילד ענה מה שכתוב ברש"י מפני שבתחילה לא הי' ליוסף זקן אבל אח"כ הי' לו זקן לכן לא הכירוהו. הרבי מה"מ צחק הרבה: וואס? יוסף איז געווען א מתנגד? ער האט ניט געהאט קיין באָרד?!

הרבי מבקר מוסדות ילדים באירופה

שמעתי מהרב י. ג. שי' בשם בעל המעשה עצמו: בשנות ת"ש-תש"א לערך, הכניסו הורים את הילד שלהם לבית ילדים (בגיל 7-8) מיוחד, כדי להצילם מהמלחמה. זה הי' בעיר הסמוכה לפאריז. בכל שבוע הגיע אברך למוסד זה של הילדים להביא עבורם אוכל, תרופות וכו', להגיד להם סיפורים, כדי לרומם את מצב הרוח שלהם. (המצב אז הי' קשה מאוד, הי' מחסור באוכל, וכן היו מחלות וכו' ל"ע). היו קוראים לאברך זה בשם "מוסיער". האברך הזה הי' מגיע בכל שבוע ובכל יום שהבטיח שיבוא, הי' מופיע. הבעל מעשה עצמו הי' במוסד זה כששה-שבעה חדשים. לאחר ש"ילד" זה הגיע לארצות הברית, נתודע שהאברך ("מוסיער") הי' הרבי מה"מ. הרבי מה"מ שלך הוא אב.

סגולה לעינים

שמעתי ממרת פ. תחי': אצל בעלה הרב ז. מ. פ. שי', הי' גידול של עור על העין. הרופאים אמרו שזה אינו cataracts. הוא ביקר אצל רופאים אחדים ואף א' מהם לא ידע לפתור מה זה.

כשנכנסו שניהם (רב ז. מ. פ. עם אשתו) ליחידות אצל הרבי מה"מ, ביקשו ברכה מהרבי מה"מ, והרבי מה"מ ענה להם:

- 1) לא לצאת ידי חובתו בשמיעת הבדלה מאחר.
- 2) לעולם ישתמש ביין עבור קידוש (ולא מיץ ענבים). עד אז, הי' משתמש במיץ ענבים כיון שהי' לו צוקר. לאחר זמן קצר, נתרפא.

תיקון בתמונה

שמעתי מהרב פ. ר. שיי' ששמע מבעל המעשה הרב נ. שיי': צייר מעיר לייקוואוד, ניו-דז'רזי הביא פעם מתנה להרבי מה"מ, ציור שהוא צייר בעצמו, הרבי מה"מ מעוטף בטלית ותפלין. הרבי מה"מ הגיב שהתפלין הם נמוכים ממקומם המתאים ולכן יתקן זה בתמונה, ולא יראה זה לשום אדם עד שיתקנו. לפועל חשב לעצמו שבדרך הביתה (לייקוואוד), יראה זה למשפיע שלו בישיבת תומכי תמימים-מאריסטאון. כשהגיע לניו-דז'רזי קיבל פיגוע ממכונה שמאחוריו ולא הי' באפשרו לפתוח את דלת של ה"טראנק" של המכונה שלו. כשהגיע הביתה ללייקוואוד, הלך להאומן לתקנו, ואז יוכל לפתוח את הטראנק, והתמונה הייתה בשלימותה.

מה' מצעדי גבר כוננו

[הסדר בערב פסח אחרי חצות היום (במשך השנים תשי"א-תשל"ז. ומאז ע"י אברכי הכולל, ושלושים וכו'), הי' שהרבי מה"מ הי' מחלק מידו הק' לכאוי"א, מהמצה שמורה שנאפית באותו היום אחר חצות].

שמעתי מהרב פ. ר. שיי': פעם בערב פסח קיבל גיסי מצה מידו הק' של הרבי מה"מ עבור עיר מילוואקי. הוא הגיד להרבי מה"מ שהוא נוסע למילוואקי. ושאלהו הרבי מה"מ: אה?! וחזר הוא את דבריו להגיד שנוסע לעיר מילוואקי ושוב הגיב הרבי מה"מ: אה?! ואז הבין כבר לעצמו שהוא לא יהי' שם עבור הסדרים. וכך הווה. מפני סיבות טכניות עם האוירון, לא נסעה בזמן ובמילא נתעכב בניו-יארק.

שם האם

שמעתי מהרב מ. ד. שיי' ששמע מאביו הרב שמעון שיי': כשר"ש הי' בחור בישיבת תו"ת בברינא, הי' תלמיד מובהק של הדוד ר' לייב לוינ' ז"ל, ואצלו למד ספרות וכו'. כשר' לייב הי' מתכוון לנסוע להרבי מה"מ, ביקשו ר' שמעון שיזכיר גם שמו לפני הרבי מה"מ.

בפועל בהיותו ביחידות, הנה לסיום היחידות שאלהו הרבי מה"מ האם יש לך עוד משהו לשאול? ונזכר אודות ר' שמעון והזכיר השם להרבי מה"מ. ושאלהו הרבי מה"מ ומה שם אמו? ור' לייב לא ידע מה לענות, והרבי מה"מ חייך ואמר כמדומני ששמה היא איזא. כשרב לייב חזר למקומו, בירר אצל ר' שמעון ששמה היא איזא.

כדאי רבי שמעון לסמוך עליו

שמעתי מהרב א. מ. שיי': אחד מקרוביו לא הי' להם ילדים במשך עשר שנים. הרופאים אמרו שלפי דעתם אין סיכויים לילדים. הוא לא הי' חסיד חב"די אבל קרוב לחב"ד. הם כתבו איזה פעמים להרבי מה"מ בקשה עבור ברכה וכו', והרבי מה"מ ענה להם שילמדו ביחד ההלכות בענייני טהרת המשפחה וכו'. אולם, בכל פעם לא הי' במענות הרבי נוסח ברורה של ברכה עבור זרעא חייא וקיימא.

כעבור זמן, כתב אחד מבני המשפחה עוד הפעם בקשת ברכה עבורם להרבי מה"מ ביום ל"ג בעומר והרבי מה"מ ענה: "כדאי הוא וכו' (רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק), אזכיר על הציון". בפועל, תשעה חדשים לאחר ל"ג בעומר דשנה הבאה נתברכו בזרעא חייא וקיימא ובמשך השנים נתברכו בעוד ילדים.

בדיקת אופן הנחת התפילין

שמעתי ממרת ש. א. מ. שי: פעם כששכיני הי' חולה מסוכן ר"ל והרופאים שלחוהו הביתה, באמרם שאין להם מה לעשות וביקשה ברכה מהרבי מה"מ עבור השכן, והרבי מה"מ ענה שיבדקו היאך הוא מניח תפילין. בעלה ניגש לדירת השכן ונכנס לחדרו והגיד לו את תשובת הרבי מה"מ. השכן התפלא היאך ידעו לשאלו עדי"ז, והגיד להם שכשמניח תפילין של ראש, הנה זה מונח על המצח, למטה ממקום הנחתם. הוא תיקן את הדבר, ולאחרי שבוע יצא מהבית, בריא.

שם היהודי של אמו

שמעתי מאבי שי: א' מידידיו ר' א.ס. נכנס פעם ליחידות ושאל להרבי מה"מ שהרבי מה"מ יגיד לו שמו היהודי של אמו. שאלהו הרבי מה"מ ומה שמה האנגלי? וענה הרבי מה"מ מסתמא היא נקראת בשם נעכע. כשהגיע הביתה והגיד לאמו השם שהרבי מה"מ קבע עבורה, טענה שאינו יכול להיות שמה הנכון, ואולי זה השם נעמי, אבל בטח שזה לא השם נעכע. אחרי איזה שבועות, מצאה את הכתובה שלה, ובה הי' רשום השם נעכע.

מענה גם על שאלות שלא נשארו בזכרון האדם

שמעתי מר' צ. פ. שי שפעם נכנס ליחידות (שהייתה בשפת האנגלי). את הפ"ן שלו שלח מכבר להרבי מה"מ עיי המזכירות. כשנכנס ליחידות להרבי מה"מ ראה היאך שהרבי מה"מ עסוק עם חבילה גדולה של מכתבים על השולחן, והרבי מה"מ שאלהו האם הוא זוכר [בעל פה] מה שכתב בפ"ן? הר' צ. פ. ענה מה שזכר בע"פ. בינתיים, היו אצל הרבי מה"מ הרבה מכתבים שהיו כרוכים יחד כמו כדור, והרבי מה"מ הי' מוזי את הכדור של נייר מצד האחד לצד השני, ובאותם הדקות, ענה לו הרבי מה"מ על כל שאלותיו, כולל גם שאלות אלו שהוא שכת עליהם.

מתנה עבור האשה

שמעתי מר' צ. פ. שי: פעם לסיום היחידות שלו, הגיד לו הרבי מה"מ שנהוג אשר כשנוסעים הביתה קונים מתנה עבור האשה. הרבי מה"מ הוציא שטר של מאה דולר ונתן לו באמרו: הכסף זה שלי ואני יכול להשתמש בזה כרצוני, קח את הכסף וקנה מתנה עבור אשתך, ועם הנותר מהכסף קנה ספרים השייכים ליהדות, עבור הילדים.

מציאת מקורות בענין אלישע ועי"ז נדבה עבור ליובאוויטש

שמעתי מר' צ. פ. שי: פעם לפני שנסע מלונדון (אנגלי) להרבי מה"מ, נסע ל"שבתון" לעיר בירמינגהם (אנגלי), ביחד עם עוד שלוחים מלונדון. במוצאי שבת חשב ר' צ. פ. לעצמו, היות שיש לו דוד בשם רבי רבינוביץ שגר בעיר זו, והוא גם הוא נתחנך בבית דודו, במילא אי"ז המתאים שלא לבקרו. הוא החליט לבקרו ביחד עם השלוחים. במוצאי שבת, כשהגיעו לביתו, הרגיש הרב רבינוביץ מאוכזב מה שלא שהו אצלו ביום השבת, כשנח דעתו, אמר להשליח יש לי שאלה: מצאתי שני מקומות אודות מה שאלישע הוא פי שנים של אלי הנביא, ולא מצאתי מי שיבאר או יפרש בזה, ואם ימצא אחד שיעיר לי ציון בזה, וכן יציין איפה השיחה שהרבי מה"מ דיבר עדי"ז, אתן נדבה של צדקה לליובאוויטש. אחר איזה ימים נסע הר' צ. פ. לקראון הייטס, להרבי מה"מ.

באותו שבוע כתב להרבי מה"מ שהיות שהוא נוסע בחזרה ללונדון ביום ראשון בלילה, ובאותו ערב יתקיים ג"כ יחידות אצל הרבי מה"מ, במילא מבקש אם יוכל להיכנס עוד לפני"ז ליחידות ביחד עם עוד יהודי מלונדון. ביום רביעי קראהו הרב חדקוב ושאלהו למה הוא דוחק כ"כ להיכנס אל הרבי מה"מ, וענה הר' צ. פ. אני רק שאלתי, ואם הרבי מה"מ לא יוכל, אקבל פתק מהרופא לדחות הנסיעה לתאריך מאוחר כדי שלא לאבד כסף. ענה הרב חדקוב מכיון שכבר שאלת, הרבי מה"מ יקבל אותך עם החבר שלך ביום ראשון אחר הצהריים.

השעה הגיע. החבר שלו נכנס ראשון ליחידות ואח"כ נכנס הרב צ. פ. היחידות ארכה ארבעים דקות. בעת היחידות הגיד להרבי מה"מ את שאלת דודו הנ"ל וכן מה שרוצה לנדב לליובאוויטש, באם יצליחו למצוא תשובה עבורו.

הרבי מה"מ עמד ממקומו וניגש אל ארון הספרים (שמשמאלו) לקח ספר ופתחו והביט בו. הר' פ. רשם על camera brochure את שם הספר "פחד יצחק". לאחר דקה, אמר הרבי מה"מ התשובה לזה, שזה נמצא בפי הרד"ק במקום פלוני ופלוני. הרבי מה"מ שאלהו (בהוציאו ספרים נוספים) "מה שאל דודכם" ? בתוך כך הוציא הרבי מה"מ עוד ספר מסויים ועל מכסה הספר לא הי' רשום שם הספר אבל הרבי מה"מ הרכין הספר כדי שהר' פ. יוכל לראות שם הספר. הרבי מה"מ עיין הרבה ב camera brochure על מה שר' פ. רשם. בינתיים נפל העפרון של הר' פ. לארץ, אבל לא יוכל לירד לארץ להגביהו מפני כבוד הרבי מה"מ, אז פנה הרבי מה"מ לצד אחר, והר' פ. הרכין את עצמו והגביה העפרון. לאחר איזה דקות, המשיך הרבי מה"מ: יש עוד מקום ברד"ק. אז סיכם הרבי מה"מ: תראה הציונים לדודכם ששם מדובר אודות ענין זה, וכן ציון השיחה שבו נדבר עד"ז, וכן תודיע לי כמה צדקה הוא מנדב.

כשר' צ. פ. חזר ללונדון רצה להראות הציונים לדודו בבירמינגהם. ודודתו הגידה לו שעתה אין זה זמן המתאים. לאחר איזה זמן, אושפז הדוד בבית הרופאים ומפני כל הטרדות לא יוכל לגשת אליו. ובתוך אותו הזמן נפטר הדוד. לאחר ששה חדשים כשהר' פ. הי' בארץ הקדש ושהה בבית בנו של הרב, הנה לאחר שהגיד לו מה שהרבי מה"מ אמר, אז הוציא הבן סכום כסף ונתן לו.

לנאום ברבים

שמעתי מבנו של הר"י ש. ש"י: כשהר"י הגיע מארץ הקדש להרבי מה"מ התחיל ללמוד בביהמ"ד 770. בעת ההתוועדות של אחרון של פסח תשי"ז, אמר הרבי מה"מ שכל אלו שהלכו בתהלכה בשביעי של פסח יאמרו לחיים. וכן עשו כולם, וגם הר"י בכללם. ושאל הרבי מה"מ להרב מענטליק (ע"ה) האם גם הר"י ש. נאם בעת התהלכה. הרב מענטליק שאל להר"י ש. וענה בשלילה. ושאל הרבי מה"מ שוב (באמצעות הרב מענטליק): למה? וענה הר"י ש. כיון שאינו רגיל לדבר ברבים. ואז המשיך הרבי מה"מ (ע"י הרב מענטליק): אז מען דארף ניט אפלייגן.

תשח"י: שחרית בשעה 10

שמעתי מהרב רמ"מ ל. ש"י: כשאביו ר' ח.ל. נכנס ליחידות עם השאלות שלו וכו' ענה לו הרבי מה"מ על כל השאלות. אח"כ שאלהו הרבי מה"מ מתי מתחילים להתפלל בבית הכנסת בשבת בוקר? וענה אביו: כיון שהמקוה היא רחוקה מהלך שלש-רבעי שעה (מעיר אבערוויל לפאריז), הנה אחר שכולם מתאספים וכו', הי' לערך 11:00 – 11:30. ולפעמים מאוחר יותר ואז מתחילים להתפלל.

ואמר הרבי מה"מ: ימסרו בשמי שיתחילו באמירת "הודו" בשעה 10:00 !

תפילין דרש"י

שמעתי מבעל המעשה הרב י.ש.ע.: יש חדר המרתף של 770 אצל חדר ה"בולער". פעם (בשנות תש"כ-תשכ"א) עמד א' והתפלל שם, וזה הי' כבר לסיום היום. הרבי מה"מ עבר שם. ואמר א' להרבי מה"מ שישנו א' בחדר, המתפלל תפלת שחרית. ושאלהו הרבי מה"מ: מי זה? וענו לו..

ואמר הרב שמואל לעוויטין שזה תפילין דרבינו תם. והגיב הרבי מה"מ: ווי איך קען עס, הרי זה תפילין דרש"י.

בחירת מסכת מגילה

שמעתי מהרב י.ה.: כשאביו בחר מסכת כחלק מחלוקת הש"ס, חיפש למצוא מסכת הכי קטנה ובחר מסכת הוריות. כשנכנס ליחידות אמר לו הרבי מה"מ דו וועסט פון דארטן ניט ארויסקריכן, והורה לו הרבי מה"מ ללמוד מסכת מגילה כיון שיום הולדת שלו הוא שושן פורים.

במחנה קיץ: הגדת הלכה עם חסידות

שמעתי מר' נ.ו. ש"י בשם חמיו: חמיו הי' מדריך הראשי במחנה גן ישראל. וכל אחד מצוות המדריכים, הוצרכו ללמוד בכל יום הלכה עם בני המחנה.

כשנכנס ליחידות לכבוד יום הולדתו, שאלהו הרבי מה"מ האם למד עם הילדים, והוא חשב שהרבי מה"מ מתכוון אם יש לו כיתה, והוא ענה בשלילה. שאלהו הרבי מה"מ שוב: אינך לומד כלום עם הילדים? וענה שוב בשלילה. ואז שאלהו הרבי מה"מ: גם לא הלכה? ואז תפס מה שהרבי מה"מ שואל, ואז ענה בחיוב שלומד בכל יום הלכה. שאלהו הרבי מה"מ איזה הלכות לומד? וענה: הלכות ברכת הנהנין. והמשיך הרבי מה"מ: כשתגיע יום הולדת שלך תדייק לקשר ההלכה עם ענין של חסידות. הוא נשאר עומד מבוהל בלי הבין כוונת הרבי מה"מ (לקשר הלכה עם חסידות). הרבי מה"מ הסביר לו אני אגיד לך משהו, אבל לא תחזור זה בשמי. כשאומרים ברכה הנה "אתה" הוא לשון נוכח והכוונה בזה כשמברכים ברכה מתקברים להקב"ה שיכולים לומר בלשון נוכח.

תש"ט (לערך) - קראון הייטס: שקט כאן יותר משאר המקומות

שמעתי מהר' ז. ג. ש"י: הוא נכנס פעם ליחידות עם אשתו תי', ושאל להרבי מה"מ שמכיון שבבית שהם גרים זה עתה, הנה היהודים מעתיקים משם דירתם והגויים נכנסים לגור שם. האם גם יכולים להעתיק משם לדירה אחרת?

וענה הרבי מה"מ: שיעתיקו דירתם משם, אבל שיקנו בית במקום אחר בשכונה.

ושאל הרב ז"ג: אבל בכל זאת הרי ישנו העדר המנוחה בקראון הייטס?

וענה הרבי מה"מ: העדר המנוחה (אומרואיקייט) אינה מובטחת איבעראל. ואם ישקט המצב, כאן יהי בשקט יותר משאר מקומות. וצריכים לבקש שיהי בשקט איבעראל (בכל מקום).

סיום הסיפור: אחרי שלש שנים, נהי' בית זה לבית הכנסת שמתפללים שם עד היום.

יר"ד שבט תש"ל: מה עם המנין של הרש"ג?

שמעתי מר' י. ש"י: יר"ד שבט תש"ל חל בשבת, והר' י. הי' עומד בפרוזדור הארוך בביהכ"נ שלמעלה. הרבי מה"מ הגיע ושאלהו האם הגיס שלו (הרש"ג) כבר התפלל? [הרבי מה"מ לא רצה להתפלל עד שהרש"ג גמר להתפלל (כדי שלא להפריע את המנין שלו), ולכן יצא הרבי מה"מ במיוחד לשאול עד"ז].

שמעתי מהר' ד. ש"י: בשנת תש"ז (לערך) כ' מנ"א, הי' גם יארצייט לר' ד. יארצייט עבור אמו ע"ה. הרבי מה"מ לא רצה להתחיל להתפלל (עבור יארצ"ט אביו ז"ל) עד שהי' מנין שלם אצל הר' ד.

תש"ל: מצב בפרנסה

שמעתי מר' צ. פ. ש"י: ר' צ. פ. לא הי' מרוצה עם העבודה שלו, כיון שלא קיבל הקאמישן (ריוח), על ההמצאות והצעות שלו בהעסק.

כשנכנס ליחידות לא רצה להזכיר משהו מזה, כיון שהבעל הבית של העסק הוא חסיד חב"ד. על הפ"נ כתב בהנוגע פעולותיו של מבצע תפלין, וכן קביעת המזוזות וכו'. פתאום שאלהו הרבי מה"מ: האם אתה מרוצה מהעסק אצל...? רצ"פ לא ידע מה לענות. הרבי מה"מ שאלהו ענה"פ האם אתה מרוצה וכו', אח"כ שאלהו הרבי מה"מ שאלה אחרת, ורצ"פ ענה על שאלה זו מיד. שאלהו הרבי מה"מ, תשובה זו ענית מיד, למה לא ענית גם את השאלה הקודמת? ואז הגיד להרבי מה"מ המצב שם בפרטיות.

ואמר לו הרבי מה"מ:

If you can work it out peacefully to receive your royalties, then it is ok, but if not, your parnossa can come from somewhere else.

בתחילת שנות הלמ"ד'ן: כתבי יד תחת מראשותיו של החולה

שמעתי מר' א. ר.: בעלה הראשון של אמו (שלא הי' אז חסיד חב"די), הי' חולה מאד ר"ל. אשתו התפללה וביקשה רחמים עבור בעלה. יום אחד מצאה ספר ישן מאד. זה הי' כתבי יד (רשימות של חסיד, מה ששמע מרבותינו נשיאנו, נשיאי חב"ד שבדורות הראשונים וגם רשימת יומן). היא שאלה לאבי' מה זה ? והוא ענה שאינו יודע אבל כנראה זה חפץ קדוש ביותר. היא לקחה את הספר למקובל גדול. המקובל הביט על הספר ואמר שזה ספר מיוחד. לאחר איזה ימים קיבלה טלפון ממזכירות של הרבי מה"מ שהרבי מה"מ רוצה לדבר אתה ושהיא תביא את ספר הכתבי יד עמה. היא הגיעה להרבי מה"מ, אבל שכחה לקחת את הספר עמה. הרבי מה"מ העניק לה הרבה ברכות ובמיוחד עבור בעלה. והרבי מה"מ הורה לה שתקח את הספר ותניח זה תחת מראשותיו של בעלה.

בפעם השני' כשביקרה אצל הרבי מה"מ, הביאה את הספר. כשמסרה את הספר להרבי מה"מ, חייד הרבי מה"מ באופן מיוחד. הרבי מה"מ לא רצה לשבת עד שהיא תשב. הרבי מה"מ ביקש ללוות את הספר. לכתחילה לא רצתה, באמרה שזה מחמותה. לסיום, הלוותה את הספר להרבי מה"מ.

לאחרי זמן, נפטרה בעלה ל"ע. במשך הזמן, הרבי מה"מ הזמינה להכנס ליחידות. בתחילה לא רצתה, אולם לבסוף כשהגיעה, הגיד לה הרבי מה"מ שהוא עשה כל מה שבאפשרותו עבור בעלה, אבל היות שהיו לו שנים קבועים, ולכן לא הי' יכול לעשות יתר מזה. הרבי מה"מ בירכה ויצאה.

[היא התחנתה עוד הפעם עם יהודי, למדן, לא מחוגי החסידים, והוא הי' מגיד שיעור בישיבה חסידית. הזוג התברכו בבו, ובמשך הזמן התחיל הבן ללכת לישיבה. הבן הפך עולמות ("געקערט וועלטן") שרוצה ללכת לישיבה חב"דית דוקא. והיום כל המשפחה היא חב"דית. נ.ב. – מאז, קיבלה משפחה זו קירובים מיוחדים מהרבי מה"מ באמצעות כמה דרכים.

תשל"ב: ספר חובת התלמידים

שמעתי מר' מ.ל. ש"י: אביו נכנס ליחידות ביום כו ניסן (תשל"ב) וא' מבקשותיו, הי' גם שאלה מבחור שלומד בישיבה ליטאית. השאלה הייתה בהיות שכבר למד קצת חסידות חב"ד, הנה שואל בנוגע לספר חובת התלמידים, האם זה מתאים לחסידות ?

הרבי מה"מ ענה: המחבר של ספר חובת התלמידים הי' בעל מסירת נפש גדול, הנה באם יהי' להבחור תועלת מזה, ימשיך ללמוד גם את זאת.

כד אדר תשל"ו: בן ארבע, האם יוכל לספר סיפורים

שמעתי מהרב ב.י. ש"י: בערב שהתקיים הבר מצוה שלו, נכנס ביחד עם בני משפחתו (הוריו, אחיו הקטן ושתי אחיותיו) ליחידות. לאחר שהרבי מה"מ דיבר עם ההורים, ונתנת צדקה ביום הבר מצוה ונתן הרבי מה"מ דולר ע"מ לתתו לצדקה, שאל הרבי מה"מ לשתי אחיותיו של ה"בר מצוה" אם הן מדליקות נרות שבת, וענו שכן. ואז הרבי מה"מ נתן לכאוי"א מהן דולר. אח"כ שאל הרבי מה"מ אצל אחיו הצעיר (שאז הי' בן שלש וחצי שנה) באם יוכל לספר סיפור ? הוא שתק. אח"כ המשיך הרבי מה"מ לשאלו "קענסטו מיר דערציילן א סטארי פון דער תורה, ושוב שתק, בלי תשובה. אח"כ שאלהו הרבי מה"מ באם יוכל לספר על אברהם אבינו או נח וכו'... הרבי מה"מ נתן לו אז דולר וחייד.

לאוחז תפילין דין קדימה לכניסה

שמעתי מר' נ.ו. בשם חמיו ר' ש. פ. ש"י: פעם כשר' ש. פ. נכנס לבית המדרש, לא ראה שהרבי מה"מ הולך מאחוריו. מיד כשראה הרבי מה"מ עמד על הצד כדי שהרבי מה"מ ילך לפניו. ואמר לו הרבי מה"מ שהוא יכנס ראשון. כשלא הרגיש בנעימות מזה, אמר לו הרבי מה"מ הרי אתה אוחז תפילין...

המנהג: כאן כולם מניחים תפילין דרבנו תם
שמעתי מר' נ.ו. שי' בשם חמיו ר' ש.פ. שי': אביו לא הסכים שהוא יתחיל להניח תפילין דרבינו תם. כשנכנס פעם ליחידות, אמר לו הרבי מה"מ תגיד לאביך שהמנהג דכאן הוא שכולם מניחים תפילין דרבנו תם.

סיום שנות הלמ"ד'ן: הצלה נפשית וכספית
מספר הר' א. ר.: הוריו של הר' א. ר. (שלא היו לע"ע מחב"ד) עברו נסיון כדי להימנות בתור מנהל בישיבה מסויימת בעיר מיאמי. לאחר שכבר ארזו וטענו כל החבילות וכו', והטראק הי' כבר בדרך למיאמי, צלצלה אמו להרבי מה"מ עבור ברכה. הרבי מה"מ ענה שלא לנסוע. הם צלצלו לחברת הקמפני שלא לנסוע למיאמי אלא למקום אחר. בפועל, הישיבה לא הצליחה לפתוח. והבית שהתכווננו לקנות, נחרבה ע"י שיטפון מים ביחד עם כל השכונה ר"ל.

ווינטשן גוטע זאכן
שמעתי מהר' וואונטש שי': פעם כשאביו ביקר אצל הרבי מה"מ בעת קבלת אנשים ליחידות "מחנה ישראל Development Fund", אמר לו הרבי מה"מ: "דיין נאמען איז "וואונטש", זאלסט קענען ווינטשן אידן, גוטע זאכן".

תשמ"ג: סגולה לשמירה
מספר הרב ל"ג שי': פעם (חדש סיון תשמ"ג) כשנסעתי במכונה התחיל גוי אחד לרדוף אחריי, ופחדתי. לאחר שהצלחתי בעז"ה לבוא הביתה, שאלתי מאת הרבי מה"מ איזה דבר עלי לתקן כתוצאה מזה ?

וע"ז הואיל הרבי מה"מ לענות מענה הרבי מה"מ :
"שיהיו במכוניתו (תהלים תניא וסידור) קופת צדקה". אזכיר עה"צ [=על הציון].

וראה זה פלא: אצל הרב ג. היו כבר במכונה שלו "תהלים תניא וסידור". ובוה יומתק מה שהרבי מה"מ סיבב זה בחצאי עיגול. וגם לא נכתבה "וקופת צדקה" (בתוס' וא"ו) כי זהו העיקר מה שחסרה במכונה.

יג ניסן תשמ"ז: יציאה ממכונית לברך הנוסעים
במוצאי שבת יג ניסן רצו אחי נפתלי שי' ועוד בחורים מאנגלי לקבל מהרבי מה"מ ברכת נסיעה טובה לפני נסיעתם ללונדון לכבוד חג הפסח. הרבי מה"מ יצא אז מחדרו הק' בצעדים מהירים להמכונה (עוד טרם שהייתה הזדמנות להמזכיר הרב ל. שי' גראנער להגיד להרבי מה"מ שהם מבקשים ברכה). כשהרבי מה"מ הי' כבר יושב במכונה הגיד הרב גראנער להרבי מה"מ שהבחורים מבקשים ברכת הרבי מה"מ לרגלי נסיעתם. הרבי מה"מ יצא מהמכונה באופן מהיר ובירכס בברכת "פארט געזונטערהייט, ושיהי' בשורות טובות".

"סוף-סוף הצלחת"
שמעתי מר' ש. ט. שי' ששמע מבעל המעשה עצמו: מעשה שהי' בזוג צעיר (עולמ"שע אידן) שגרו בפלטבוש, ולא הי' להם ילדים במשך הרבה שנים. האברך רצה לבוא להרבי מה"מ לקבל דולר וברכה מהרבי מה"מ עבור ילדים. אבל בעל הבית של החנות (שבה עבד) לא הרשה לו לבוא. לבסוף הגיעה אשתו להרבי מה"מ ביום ראשון בעת חלוקת הדולארן, והרבי מה"מ נתן לה דולר ועוד דולר "עבור בעלך שלא הרשו לו לבוא".

הבעל כששמע זה מאשתו, התפעל מאוד, ואחרי זמן הגיע בעצמו לחלוקת כוס של ברכה במוצאי חג הפסח, כדי לקבל מידו הק' של הרבי מה"מ. הוא הרגיש קצת זר בביהכ"נ 770 מכיון שזה פעם הראשונה שהוא מגיע לשם, והתרשם גם משורות הארוכות של אנשים העומדים לקבל מכוס של ברכה וכו'. לפועל, הכניסוהו באמצע אחד השורות, ואחרי זמן קצר הוא כבר עומד לפני הרבי מה"מ. הרבי מה"מ מזג לו מכוס של ברכה וטרם שהי' לו הזדמנות להגיד להרבי מה"מ את שמו וכו', אמר לו הרבי מה"מ you finally made it.

וב"ה כהיום, יש להזוג ילדים. (הם מעולם לא היו אצל הרבי מה"מ לפני"ז).

תשובת הרבי בשפות שונות

שמעתי מר' א. : אשתו (כשהייתה מעוברת עם הילד הראשון), רצתה לשאול מהרבי מה"מ מה"מ ברכה עבור לידה קלה, אבל לא רצתה לשאול בשפת האנגלית (שפה המדוברת) מפני כבוד הרבי מה"מ, ולכן שאלה בלשון הקדש. הרבי מה"מ ענה לה בשפת אידיש. היא הרגישה מזה חלישות הדעת כיון שלא הבינה התשובה.

לאחרי איזה שנים, כשהייתה מעוברת עם ילד השני לא ידעה באיזה שפה עלי לדבר להרבי מה"מ כיון שרצתה להבין תשובה הרבי מה"מ בעצמה. לפועל, שאלה עוד הפעם בלשון הקדש והרבי מה"מ ענה לה באנגלית (אף ששאלה בלשון הקדש). לשון קדשו של התשובה הייתה: Easy pregnancy easy birth. וזה הבינה הטוב.

נ.ב. גם לפני הייתה אשה שדיברה להרבי מה"מ בלשון הקדש, והרבי מה"מ ענה לה בלה"ק.

תש"נ: הילד נתהפך

שמעתי מהרב וו. שי' : אצל זוג שהיו מודרניים וגרו בעיר מיאמי, כשהי בתקופה קצרה שלפני לידת הילד, היו אצלם קשיים מפני שהילד נתהפך וזה הי' כרוך בסכנת נפשות. לאשה הייתה ידידה קרובה בקראון הייטס, שהבטיחה לה שתכתוב בקשה עבורה להרבי מה"מ. וכן עשתה. בתור מענה על המכתב, ענה הרבי מה"מ: שהכל יהי' בסדר, ואזכיר על הציון. האשה צלצלה לידידה במיאמי, והשאירה את תשובת הרבי מה"מ על המזכירה האלקטרונית.

האשה במיאמי הייתה אז בביקור אצל הרופא, והרופא הגיד לה "אינני יודע מי מתפלל עבורך, אבל נהי' נס והכל בסדר". כשהיא הגיעה הביתה, אז נודע לה תשובת הרבי מה"מ.

תנש"א: "א פרייליכן און א כשרין פסח"

שמעתי מהרב א.מ. שי' : בסמיכות לנסיעת התי' א.מ. בחדש אדר שני, שנת תנש"א, לערוך סדרים ציבוריים ברוסיה, עמד לקבל ברכת פרידה מהרבי מה"מ. הרבי מה"מ בירכו בלשון קדשו "א פרייליכן און א כשרין פסח" בשינוי מנוסח הרגיל "א כשרין און א פרייליכן פסח". והי' הדבר לפלא, שזה לא הנוסח השיגרתית של הרבי מה"מ באיחול לחג הפסח.

כשהגיע למקומו, התברר לו שהוא צריך לסדר "סדר" בעיירה נדחת שמעולם לא היו שם פעילות או שליח מליובאוויטש (רק מחוגים אחרים), והיו לו שם הרבה מניעות ועיכובים ובפרט בנוגע לעצמו, שנגמר אצלו כל האוכל שהביא אתו (חלק התקלקל וחלק אכלו מילדי המקום שנתאוו דוקא לאוכל שלו...). ועבר עליו כל יום השני בלי אוכל, ובקושי החזיק מעמד ועשה פעילות למעלה מדרך הטבע. ואז הבין מדוע הי' נצרך כ"כ לברכה מיוחדת "א פרייליכן...".

תשנ"ב: הגנת הרבי מה"מ על בריאות הילדים

שמעתי ממרת ס. ט. תחי' : כשהייתי מעוברת עם בני (זלמן שי') נחלה בני מענדל שי' (בן ארבע עשרה חדשים) באבעבועות רוח (chicken pox). הייתי מודאגת מאד שבני העובר לא יקבל זה מאחיו המבוגר. לקחתי אז את בני יוסף לערוך בדיקת דם. תוצאות הבדיקות הראו שהי' שייך לקבל זה (קיבל זריקה עבור זה). הבדיקות של הדם שלי הראו שאני איני שייך לקבל אבעבועות רוח. אולם הרופאים החליטו שכדי שהעובר לא יקבל אבעבועות רוח, לכן הנני צריך לקבל זריקה שכוללת דם אדם. כשמעתי את זה אמרתי שהנני מסרב לקבל זריקה כזו. התקשרתי לרופא שלי, שאני לא אבוא לקבל זריקה זו, כיון שקיבלתי ברכה מהרבי מה"מ שהכל יהי' בסדר.

לאחרי תקופת איזה שנים, הבנתי שברכת הרבי מה"מ הוא קיים ומגין במשך כל השנים עד שאני אמסור להרבי מה"מ שהנני לא צריך עוד לברכתו. בינתיים הי' ג' תמוז. החלטתי לנסוע לאוהל ולמסור להרבי שהנני פוטר אותו מברכתו על העתיד.

אחרי ג' שבועות הגיע בני זלמן ממחנה קיץ, והתאונן שמרגיש כאבים על העור שלו. בדקתי ומצאתי שיש לו אבעבועות רוח. וכן הי' הדבר עם עוד שנים מהבנים שלי. הי' לפלא בעיני, כיון שהם היו היחידים שקיבלו את זה. הזמן הדרוש להאבעבועות רוח שיוקלטו בגוף הוא שלש שבועות. ואז נזכרתי והבנתי שלפני **שלש שבועות** מסרתי להרבי מה"מ שהנני פוטר אותו מברכתו, אז חזרו הדברים לגריעותא.

כשנולד לי הילד השביעי שלי, חנה תחי', ביקשתי עוה"פ ברכה מהרבי עבור שמירה מאבעבועות רוח. הברכה התקיימה. וב"ה לא הי' לה אבעבועות רוח מעולם.

*

קטעי יחידות

מ"ק אדמו"ר מה"מ לר' מנחם מאיר הכהן בלוי
- דברים שיש בהם חידוש וגם לימוד לאחרים -
- פרסום ראשון -

א כשהייתי ילד בבית הורי, הי' מאד קשה לאמי מורתי ע"ה לחנך אותי, כי לא שמעתי בקולה וכו' וכו'. פעם, כשאבי שי' נכנס ליחידות להרבי, בקשה ממנו אמי ע"ה לספר כל זה לרבי ולבקש עצתו. אבי שי' נענה לבקשתה, וסיפר להרבי שאמי ע"ה אינה מרוצה מהנהגתו.... הרבי הגיב בחיך: "נו, ער איז דאך א רויטער און א כהן...."

ב בשנת תשח"י (כשנה לפני הבר מצוה שלי), נכנס אבי מורי שי' ליחידות. בקשתי ממנו שיכניסני ג"כ ליחידות - היות והי' לי כאבים ואינפקציעס (דלקות) באזני הימנית במשך כל חורף וחורף. אבי שי' הסכים, ובמשך היחידות סיפר לרבי אודות בעייתי, והוסיף, כי היינו אצל רופא אזניים מומחה לפני כמה שבועות, ודעתו היתה שאחת מהעצמות באף שלי עקומה, וזהו הגורם לבעייתי. ומסקנתו היתה: שבמשך השנים כשאגדל, או שהבעי' תעלם מעצמה, או שיצטרכו לעשות ניתוח ליישר את העצם באף. כשאבי אמר לרבי אודות ניתוח, הרבי עשה בידו הק' תנועה, שמשמעה שזה מופרך לגמרי! ואח"כ אמר: (בערך) יעזור ה' שכבר יגמרו כל הבלבולים.... - מאז היחידות הזאת "נגמרו כל הבלבולים..". ולא סבלתי עוד (חוץ מפעם א') מכל הנ"ל.

ג באדר תשי"ט נכנסתי ליחידות ביחד עם אבי מורי שי', לקראת הבר מצוה שלי. באותם הימים לא הונהג עוד לעשות חגיגות לבר מצוה כמו היום. הרבי שאל: איפה יהי' חגיגת הבר מצוה? ענה אבי: שיהי' קידושא רבה בביהכ"נ שלו בש"ק (אבי הי' אז רב בביהכ"נ בשכונת איסט נ.י.) אמר הרבי: כדאי, שחוץ מהנ"ל, לעשות חגיגת בר מצוה בישיבה, - או במקום שהבחורים לומדים, או במקום שהבחורים אוכלים. (היות והישיבה שבה למדתי (תו"ת), בבעדפארד עוו. - שכונה של שחורים), הי' קשה לאסוף אנשים לחגיגת בר מצוה בערב, עשינו את חגיגת הבר מצוה ב 676 איסטערן פארקוויי (מקום האכילה אז, להבחורים המבוגרים יותר). אח"כ אמר הרבי: בטח אקבל עלי' לתורה פה ב 770, ענה אבי: כן. (אע"פ שבתחילה לא הי' בדעתו של אבי שאקבל העלי' שלי ב 770, - מפני כמה סיבות). להוסיף: שמצד הוראה הנ"ל אני מדייק שחגיגות הבר מצוה של בני שיחיו יהיו בחדר האוכל של אהלי תורה (אהלי מנחם).

ד לאחר הבר מצוה, הי' הסדר אז שהבחורים זכו להיכנס ליחידות כל שנה ושנה, לקראת יום ההולדת. בא' מהיחידויות האלו שאלתי את הרבי: מהו תפקידי העיקרי בעולם? (כי הרי לכאור"א יש ענינו העיקרי בשביל מה ירדה נשמתו למטה) ענה הרבי: (בערך) זה קשה לידע אפילו אצל עצמו, עאכו"כ אצל אדם שני. אבל הכלל בזה הוא: שהדבר הכי קשה בשביל האדם, זהו ענינו העיקרי בעולם. והרבי הוסיף: זה לא מוכרח להיות דבר אחד, אלא זה יכול להיות כמה ענינים.

ה בא' מהיחידויות האלו, פרטתי במכתבי את הסדר היום שלי בלימודי, ושאלתי אם הרבי מסכים לזה? הרבי אמר שזה טוב. אבל להוסיף: ללמוד בכל יום איזה הלכות בהלכות הצריכות, בקיצור שו"ע, או בדרך החיים ונתיב החיים. בסדר היום שכתבתי הי' כתוב שאני ישן למשך זמן במשך היום. הרבי העיר ע"ז: לישן ביום, זה אינו ענין! אפי' למבוגר, ועאכו"כ לבחור. ואם קורה לפעמים שלא ישנו כל הלילה, כגון

שמח"ת או יומא דפגרא אחר, יכולים לנוח לחצי שעה או לשעה, כדי שיוכלו להתפלל.

ז) בא' היחידויות, על א' משאלותי אמר הרבי: לשאול את זה אצל המשפיע שלי. למדתי אז ב770 והיו שם כמה משפיעים, ושאלתי את הרבי מאיזה מהמשפיעים אוכל לקבל את הדרך האמת והישרה בשבילי? ענה הרבי: במקום שלבו חפץ - לאיזה משפיע שיש לך יותר המשכת הלב.

ז) בא' היחידויות בקשתי תיקון... וענה הרבי: העיקר הוא שלא לחשוב בזה כלל. וגם תחזור כמה פרקי משניות וכמה פרקי תניא בע"פ. ומזמן לזמן זאלסטו דאס איבערטראכטן.

ח) בא' היחידויות שאלתי: איך לחלק הזמן בין לימוד לעיונא ובין לימוד לגירסא? וענה הרבי: צריכים ללמוד לעיונא, וכשמטעיפים מהלימוד לעיונא אז הוא הזמן לנוח מהעייפות ע"י הלימוד לגירסא.

ט) בא' היחידויות שאלתי: יש אלו שענינם הוא לימוד הנגלה ויש אלו שענינם הוא לימוד החסידות, מהו הענין בשבילי? ענה הרבי: היום, אין דבר כזה. היום, כולם צריכים ללמוד שניהם. החילוק הוא רק, מהו העיקר. והוסיף: הרי אתה כותב פה שאתה נעשה כבר בן עשרים! ועדיין אין אתה יודע מהו העיקר אצלך?! ואם אין אתה יודע, תשאל אצל המשפיע שלך.

י) בא' היחידויות כתבתי לרבי: הרי התפלה היא בכל יום בנוסח שוה, וקשה בשבילי לחשוב את פירוש המלות עוה"פ ועוה"פ (היות שאין בתיבות אלו שום חידוש מיום ליום)? ענה הרבי: (בערך) התיבות הן שוות אבל הכוונה היא אחרת. הרבי הסביר: בכל יום רואים ענינים שונים בעולם, והכוונה בתפלה צריך להיות: להשוות את מה שרואים בעולם עם מה שכתוב בתיבות התפלה. אם זה מתאים, הרי טוב. ואם אינו מתאים, להתבונן בזה עד שיכולים להתאים את זה.

יא) בא' היחידויות שאלתי: איזה סוג מאמרי חסידות עלי לחשוב לפני התפילה? ענה הרבי: (בערך) לחשוב, במקום שלבו חפץ.

יב) בא' היחידויות שהי' אחרי יום ההולדת, שאל הרבי: קבלת עלי' בשבת שלפני? עניתי: כן. ושאל: הוספת בתורה ביום ההולדת? עניתי: כן. ושאל: הוספת בצדקה ביום ההולדת? עניתי: כן. (האמת הי' ששכחתי להוסיף בצדקה. אבל מאד התביישתי לומר לרבי שלא עשיתי דבר קל כזה ביום ההולדת שלי, לכן אמרתי לרבי: כן. הרבי (כרגיל), המשיך לכתוב בעפרון שלו על הפ"נ שלי. פתאום שאל הרבי אותי (עוה"פ): הוספת בצדקה ביום ההולדת? עניתי: כן. (עוה"פ אמרתי כן מפני הבושה והפחד...). הרבי הגיב: כיון שקבלת עלי' (בשבת שלפני היום הולדת), והוספת בתורה, והוספת בצדקה, יתן לך ה' שנת הצלחה.... יצאתי מהיחידות, ככלי מלא בושה וכלימה... זה הי' לימוד בשבילי לכל החיים: אז דעם רבי'ן קען מען ניט אויסנארן....

יג) בא' היחידויות, כשיום ההולדת שלי חל בעש"ק, אמר הרבי: (לקבל עלי' ולהוסיף בתורה ובצדקה, הי' דבר הרגיל להרבי לומר לי בכל יום ההולדת. אבל בשנה זו הוסיף הרבי: (בערך) היות ויום הולדת שלך חל בעש"ק, תעבור את הסדרה שמו"ת, בעש"ק, ולא תניחהו לשבת. - להעיר: שמעתי אח"כ שכו"כ קבלו ג"כ הוראה זו, כשיום ההולדת שלהם חל בעש"ק. - ולפלא, שלא הכניסו הוראה זו במנהגי יום הולדת!?

יד) כשבאתי בקשרי השידוכין עם זוגתי שתחי' בהסכמת וברכת הרבי, כתבתי ששמי ושם חמי שווים (מאיר)? ענה הרבי: להוסיף שם. וציין להצ"צ (הידוע). והוסיף: "ויהא לאורך ימים ושנים טובות". הוספתי לעצמי את השם 'מנחם'. זמן קצר לאח"ז הייתי ביחידות ליום הולדת, וחמתתי את שמי 'מנחם מאיר'... שאל הרבי (ביחידות): השם שלך הוא מנחם? עניתי: שהרבי אמר לי (כנ"ל) להוסיף שם, והוספתי לעצמי את השם מנחם. הרבי הגיב: 'א גלייכע זאך'!

טו) כשנכנסנו ליחידות (אני והכלה) לקראת החתונה אמר הרבי: (בערך) לגמור את ההכנה להחתונה אין א אידישען אופן און אין א חסידישען אופן. והוסיף: "אז איר וועט מאכן ליכטיג ארום זיך וועט זיין ליכטיג ביי איך".

טז) כשנתיים אחרי החתונה, הי' לנו הצעה לשליחות. כתבנו להרבי, אודות פרטי ההצעה, ואודות מה שאנו עושים לעת עתה (אני עבדתי בהדר התורה, ואשתי עבדה בביה"ס של ברויערס). וענה הרבי: "א"כ למה לא יעמדו בדיבורם ובקבלתם כל הנ"ל וכו' וכו'". - הבנו מהו "וכו' וכו'" של הרבי, שהשליחות שלנו הוא להתעסק בהפצה, פה (בניו יארק).

יז) בתקופה הנ"ל (אינני זוכר אם זה הי' קודם הנ"ל או אחרי") הי' לנו עוד הצעה לשליחות, פה בשכונה, בהמוסד מכון חנה. המוסד חיפש זוג שידור בקביעות בהבנין של הפנימי' של מכון חנה, ויהיו בשביל הבנות כמו אב ואם (בדיוק כמו שעושים עכשיו, ובמשך ריבוי שנים, הרב יצחק גאנזבורג וזוגתו החשובה שיחיו. - אבל ההצעה אלינו היתה קודם לזה). היינו ביחידות אז, ושאלנו את הרבי אם לקבל ההצעה? הרבי שאל אותנו (בערך): אם יהי' לנו Privacy שם, כי הרי זוג נשוי צריך Privacy? אשתי שתחי' ענתה: שכפי המדובר עם ההנהלה, יהי' לנו חדרים **מיוחדים** בתוך הפנימי'. הי' נראה שהרבי הי' מסופק בזה. אח"כ שאל הרבי: מהי כוונתם עבורנו, האם הם מחפשים Care taker בשביל הבנין, או משפיע בשביל הבנות? ענינו להרבי: משפיע בשביל הבנות. אמר הרבי: א"כ, יותר טוב שלא תדורו שמה. כי משפיע הדר ביחד עם המושפעים שלו, זה **גורע** את כח ההשפעה שלו, כי נעשה קרוב להמושפעים יותר מדאי. משפיע (אמר הרבי) צריך להיות קצת מורם מהמושפעים. - כמובן, ענינו להצעה בשלילה. אח"כ נתמנו על זה הרב יצחק גאנזבורג וזוגתו החשובה, שמצליחים שם במאד עד היום הזה - ולאויש"ט.

יח) לפני כעשרים שנה, בימי הספירה, נבדקתי בדיקה שגרתית ע"י רופא משפחתנו. הרופא, תוך כדי בדיקתו השגרתית, מצא בגופי גידול, והביע חששו שאולי זה גידול ממאיר ח"ו. הוא שלח אותי מיד לרופא מומחה בזה, בבית הרפואה. הרופא המומחה בדק אותי בידי, והסכים ג"כ לחששו של רופא משפחתנו. הוא סידר בשבילי בדיקות נוספות ע"י מכוני צילום וכי"ב, ומסקנתו היתה שצריכים לעשות ניתוח להוציא את הגידול. כי יש חשש **חזק**, שהגידול הוא מסוכן ח"ו. אח"כ הלכתי לרופא מומחה שני לשמוע חו"ד, והשני הסכים לרופא הראשון. זה הי' כמה שבועות לפני חגה"ש, לפני כעשרים שנה. כתבתי להרבי את כל פרטי דברים הנ"ל, ושאלתי מה עלי לעשות? לא קיבלתי שום תשובה.

איזה ימים לאחרי חה"ש, **פתאום** קבלתי תשובה: "לאחרי זמן מתן תורתנו וקבלתה ישאל עוה"פ חו"ד הרופא... "חזרתי להרופא (רופא המומחה הראשון) ואמרתי לו: היות ועברו כבר כמה וכמה שבועות מהבדיקה הראשונה, בקשתי, שתעשו לי את כל הבדיקות עוד הפעם. כי אולי הי' בזה טעות, או אולי נתקטן הגידול מעצמו, ואין צורך בניתוח. אחרי כמה וכמה הפצרות שלי, הסכים לזה.

לאחרי כל הבדיקות אמר לי: שלא נשתנה שום דבר, וצריכים לעשות הניתוח, כי אולי הגידול הוא מסוכן ח"ו. כתבתי עוה"פ להרבי ככה: "חזרתי להרופא ... הוא עשה כל הבדיקות עוה"פ, ואמר ששום דבר לא נשתנה, ודעתו שצריכים לעשות הניתוח. אבל היות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א לא אמר לי לעשות הניתוח, רק **ולשאול** עוה"פ חו"ד הרופא... עשיתי כן ואיני עושה הניתוח. חוץ, מבאם שכ"ק אדמו"ר שליט"א יגיד לי לעשות הניתוח". לא קבלתי שום תשובה מהרבי על זה, ולא עשיתי את הניתוח. גם לא לקחתי שום תרופות. וב"ה כבר עברו **כעשרים** שנה ! והגידול לא נתגדל וגם לא נתקטן - עד מאה ועשרים - בעז"ה.

יט) פעם כתבתי לרבי, (זמן רב לאחרי החתונה): (בערך) הנני מבקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לעשירות, פשוט בגשמיות, להשתמש בזה להפצת היהדות והפצת המעיינות בלי שום מדידות והגבלות. הרבי ענה, ע"י הוספת תיבה אחת בפנים (בין המילים 'להשתמש בזה' 'להפצת'): "**בעיקר**".

כ) בפורים תנש"א עברתי אצל הרבי בחלוקת הדולרים, ואמרתי: (בערך) היום נתמלאו ג' שנים לה- "קראון הייטס ניוסליין", בה מפיצים ע"י הטלפון, את שיחות והוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א הכי אחרונות. והנני מבקש ברכת הרבי **להרבה** כסף פשוט בגשמיות, שאוכל להתעסק בזה בלי שום מדידות והגבלות. הרבי ענה: אמן. והוסיף: העיקר הוא, שיהי' יפוצו מעיינותיך חוצה, וזה יביא את הקאתי מר דא מלכא משיחא. ונתן לי דולר נוסף.

*

***** מדור סיפורי רבותינו נשיאנו *****

*

כ"ק מורנו הבעל שם טוב

*

"עתה ירדה הנשמה לחמם את העולם"

שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל ששמע איש מפי איש עד גבאי הבעש"ט :

זה הי' לילה חורפי, הקרירות היתה עצומה (עד שאפילו הגוי לא הוציא את הכלב שלו לחוץ). הבעש"ט הי' שוכב במטתו ולא הי' בקו הבריאות ולא הי' יכול להזיז את עצמו, עד כדי כך שהגבאי הי' צריך לעזור לו בנטילת ידים שחריט.

פתאום נשמע בבית הכנסת שמישהו מסתובב בחדרו הקי' של הבעש"ט. לאחר זמן מועט, נכנס הבעש"ט ודפק על הבימה והכריז אני בריא! אני בריא! אני בריא! ואח"כ פנה הבעש"ט אל הגבאי שלו והגיד לו שצריכים לנסוע, קח את המעיל חורף (פעלץ) שלי עם קרדום ואש. ושאלהו הגבאי: רבי, זה קר מאד, ואתם אינכם בריאים?... הבעש"ט נסע ביחד עם הגבאי שלו לחוץ לעיר, שם הגיעו ליער ואז הלכו עד להנהר.

בהגיעם לנהר, עמד הבעש"ט וציוה להגבאי שידליק הנרות. הגבאי לקח את הקרדום והכה את הכפור כדי לעשות חור שבו ירד הבעש"ט למקוה. הבעש"ט ירד לתוך הנהר, ושהה שם זמן רב. הגבאי התחיל לדאוג על מצבו של הבעש"ט, והתחיל להגיד להבעש"ט שהנרות יכבו בקרוב, וענה הבעש"ט קח את החתיכות כפור שתלויים מהאילנות והכנס אותם לתוך הנרות.

כשהתחיל להאיר, אמר הבעש"ט תדע שזה עתה ירדה נשמה בעולם שתאיר כל העולם ותחמם את אלו שהם קרים, להקב"ה, כמו שהנרות דולקות עתה בכפור. סיפור זה אירע ביום יט כסלו תק"ה. וביום ח"י אלול, נולד אדה"ז. ראה גם ספר "למען ידעו" (להרה"ח ר' מדרכי ע"ה שוסטערמאן) ע' 208 ואילך.

כ"ק מורנו המגיד ממעזריטש

*

בחירתו בתלמידו לכתוב השולחן ערוך

הרבי מהור"י צ' סיפר שעוד לפני שהרב המגיד בחר באדמו"ר הזקן לכתוב השולחן ערוך, חשב הרב המגיד לבחור בא' מחמשה תלמידיו. והם: הרב שמעלקא מניקלשבורג; אחיו הרב פנחס "בעל ההפלאה"; הרה"צ ר' אלימלך מליזענסק; הרב לוי יצחק מבארדיטשוב; ואדמו"ר הזקן. (שמעתי מגיסי הרה"ח ר' שני"ז שי' בוימגארטן ששמעו מדודו הרה"ח ר' יצחק ד. גראנער, שליח הרבי מה"מ באוסטרלי, ששמע מפה קדשו של הרבי מהור"י צ').

אגב, כיון שהזכרנו דעם הייליגן זיידען², הרה"צ ר' אלימלך מליזענסק, כדאי להזכיר שהספר "נועם אלימלך" הנה "נועם" קאי על אחיו הקי' הרב "זושע" (זיסע, פירושו של המילה "נועם") (שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל).

כ"ק אדמו"ר הזקן

*

קידוש לבנה בבית האסורים באש להב

² חתן הבר מצוה הוא מצאצאי הרה"צ מליזענסק. סדר הדורות בפרטיות: הרה"צ ר' אלימלך, בנו הרב אלעזר, בנו הרב נפתלי, בתו מרת הדס צבי, בתה מרת ראניא, בתה מרת שיינדל, בנה הרב אלעזר קלמן שי' (סב חתן הבר מצוה), בנו הרב אלימלך שי' (אבי חתן הבר מצוה), חתן הבר מצוה יוסף יצחק שי'.

אדה"י מקדש לבנה בבית האסורים

שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל: פעם בא פריץ לאכסניא, ובילה שם משך זמן. פתאום רואה איך שכל היהודים רצים החוצה. כשחזרו, שאלם: לאיפה הלכתם? וענו לו שהלכו לקדש הלבנה. שאל שוב: קידשתם כל כך מהר?! שאלוהו איך אתה יודע היאך שצריכים לקדש הלבנה (אם זה מהר או לא)?

והפריץ המשיך להגיד להם: לפני כמה שנים כשהייתי שומר אצל אדה"י בבית האסורים, והנה פעם הוצאתי את אדה"י בערב (כן הי' נהוג שם), אדה"י ביקש ממני אז, שארשה לו לקדש הלבנה, והרשתי את זאת לאדה"י. אדה"י קידש אז הלבנה ועמד משך שעות אחדות. אני הרגשתי קרירות, אבל אצל הרבי הי' אש בוער. הפנים היו מאירות כמו השמש ביום. כך למדתי היאך לקדש הלבנה! אדה"י בירך אותי שאעלה לגדולה, ומשומר נהייתי לפריץ.

כ"ק אדמו"ר האמצעי

*

חסיד שלו חוזר חסידות בעיר אפטא

שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל

כשהרב ר' משה יצחק מיאס, חסיד של כ"ק אדמו"ר האמצעי, הי' המלמד של שני הבנים של הרוזינער הקדוש, הנה בכל שני שנים קיבל רשות לנסוע לרבו, כ"ק אדמו"ר האמצעי.

פעם, בדרכו בחזרה מאדמו"ר האמצעי נתעכב בעיר אפטא, מקומו של הרה"ק מאפטא. החסיד רמ"י עלה על הבימה ואמר חסידות, כפי שהי' נהוג אז, שהחסידים בנסיעתם הביתה, היו מתעכבים בכל עיר והיו חוזרים על החסידות ששמעו מאדמו"ר האמצעי. ר' משה יצחק שמע בערך מאתיים מאמרים, ועתה בהזדמנות זו, חזר על מה ששמע.

האפטער רב נכנס לבית הכנסת וראה היאך שהחסיד חוזר חסידות. ואמר האפטא "הגם לכבוש את המלכה עמי בבית"?! לא תוציא שנתך ר"ל". החסיד רמ"י לא קיבל זה ברצינות, כיון שעשה מה שהוצרך לעשות כדרכי החסידים והאפטא אינו הרב שלו.

בפועל, כשחזר הביתה התחיל להרגיש בחלישות יותר ויותר, ויהי היום, הגיעה אליו אשה עגונה והיא ביקשה והפצירה בו שר' משה יסע לאדמו"ר האמצעי לבקש ברכה עבורה. היא הגיע אליו יום אחר יום. אף שר' משה כבר ביקר אצל אדמו"ר האמצעי לפני תקופה קצרה, אבל מכיון שהאשה הפצירה בו, לכן ביקש רשות מהרוזינער לנסוע לאדמו"ר האמצעי. הרוזינער נתן לו רשות ואמר לו שיביא אתו בחזרה מתנה מאדמו"ר האמצעי או לבקש מתנה מאדמו"ר האמצעי עבורו.

נסיעתו לאדמו"ר האמצעי הפעם הי' לא ברגל כיון שהרגיש חלישות אלא נסע בעגלה. באמצע הדרך ראה איך שאחד עומד ומרמז שיעצרו את העגלה. כשהתקרב אל איש הלזה, ראה איך שזה ה"ס"מ" שהתלבש בציור אדם זקן. מיד הגיד ר' משה לבעל העגלה שלא יעצור אלא ימשיך במהירות. הבעל עגלה התחיל לנסוע מהר, והאיש הזקן רץ לצד העגלה, כדי לתפוס בהעגלה. הזקן קפץ על העגלה, ומנסה להכנס לתוך העגלה. ר' משה התחיל להתאבק אתו, ונתן לו מכות חזקות במקל עד שהצלעות של האיש הזקן נשתברו, ואח"כ זרק את האיש הזקן מהעגלה.

ר' משה הגיע לאדמו"ר האמצעי, וביקש ברכה מהרבי עבור האשה העגונה. בסיום היחידות הגיד להרבי שלאחרונה מרגיש חלישות בבריאותו, ובתוך כך הגיד לאדמו"ר האמצעי את הקפידא של הרב מאפטא. שאלהו הרבי: וואס האסטו עם געטאן? וענה ר' משה לא עשיתי כלום אלא קיימתי הוראת הרבי לחזור חסידות בכל העירות הנמצאות בדרך הביתה.

הרבי הניח את ראשו הק' על ידיו הק' על השולחן לרגע, ואמר דו וועסט מוציא שנתו זיין. אח"כ הניח הרבי עוה"פ את ראשו הק' והגביהו ואמר דו וועסט עם איבערלעבן (זה לא הי' כ"כ ברכה מיוחדת, כיון שהאפטא רב הי' כבר זקן באותו הזמן), ואח"כ הניח הרבי עוה"פ את ראשו הק' והגביהו ואמר: דו וועסט זיינע קינדער איבערלעבן, ואח"כ הניח הרבי עוה"פ את ראשו הק' והגביהו ואמר: דו וועסט זיינע קינדס-קינדער איבערלעבן.

אח"כ ביקש ר' משה מתנה עבור הרוזשינער והרבי הוציא בויגן נייר וכתב מאמר על ארבע עמודים ונתנו לר' משה. כשר' משה הגיע הביתה, מסר את הכתב של הרבי להרוזשינער. הרוזשינער בעמדו ברגלו האחת על הכסא, קרא את הארבע עמודים, כשגמר לקרוא את הדף הראשון ואמר "קלאר", כשגמר דף השני אמר "ליכטיג" כשגמר לקרוא דף השלישי, אמר "קודש" כשגמר לקרוא דף הרביעי אמר "כולו קודש".

בפועל, בסוף ימיו של ר' משה נהג לעבוד אצל נכדיו שהי' להם יערות. ויהי היום, ראה איך שאיש זקן נכנס ליער בקופצו מעל הגדר. והתחיל ר' משה לחשוב למה הזקן קופץ מעל הגדר, אם הוא יכול להיכנס באופן ישר, דרך השער. כשהתחיל להתבונן בזה, ראה שזהו אותו הזקן שפגש בדרכו לאדמו"ר האמצעי, לפני כמה שנים.

ר' משה ציוה לבניו ונכדיו שיכינו תבן בבית, כדי שהוא יוכל לשכב, מכיון שהוא רוצה להפטר מן העולם לפני שהאיש הזקן יגיע אליו. הוא קרא קריאת שמע, וידוי על חטא וכו'. הוא חי עד קב שנה, ונפטר בשיבה טובה.

נוסח אחר מהסיפור - ראה ס' לקוטי סיפורים ע' פז (להרה"ח פערלאו ע"ה). ס' מגדל עוז ע' רנ.

כ"ק אדמו"ר הצמח צדק

*

חסידי אדה"ז נהיו לחסידי הצ"צ

מסופר מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ע"ה: חסיד אחד מחסידי כ"ק אדמו"ר הצמח צדק נהי' משפיע או רב בעיר קריסלאווע ושמו הי' ר' יחזקאל קריסלאווער.

פעם אחת בערב ש"ק באו אליו שני אנשים זקנים אשר הכיר בהם שהם מחסידי כ"ק אדמו"ר הזקן אשר לא נסעו לכ"ק אדמו"ר האמצעי. ושאלו אותו אם יכולים לשבות שבת אצלו, וענה שבודאי יכולים להיות אצלי.

כשנודע בעיר שאצלו שובתים חסידים ישישים, באו לביתו כמעט כל אנשי העיר. בשעת הסעודה שאלו אותם אם יכולים לומר איזה ענין, וענו כן, ודיבר אחד מהם.

באמצע הסעודה שאל: דא איז ניטא קיין פרעמדע מענטשן, ואמרו: ניטא. ואמר שמעתי מכ"ק אדמו"ר הזקן שהיהודים אשר היו במצרים, הנה האמונה שלהם ווייס איך ניט צי זי איז געווען ווי ביי גוים אדער ווי ביי מתנגדים.

היו שם ג"כ ג"כ כאלה שאינם מדעת החסידים, וכששמעו ששאל היש פה אנשים זרים ואח"כ אמר איזה דברים, שאלו מה אמר ולא השיבו להם כלום.

כאשר סיים לדבר אמר להם ראיתי אתם יכולים לדבר, אולי יכולים אתם גם לשמוע, וחרז מאמר מכ"ק אדמו"ר הצ"צ וראה שהם מסתכלים זה אל זה. ואמר להם: אתם חיייתם בעת קבלת התורה אך שכחתם מאמר רז"ל שבימי אבלו של משה נשתכחו מישראל שלשת אלפים הלכות, עד שעמד עתניאל בן קנז והחזיר אותם ע"י פלפולא דאורייתא. יע איר זיינט געווען בא כ"ק אדמו"ר הזקן ויכול להיות שהרבה נשתכח מכם, און איר ווייסט ניט אז ב"ה מיר האבן א רבי'ן וואס איז ממשיך לבאר דא"ח ב"ה.

לאחר שהיו אצלו ושמעו המאמר מכ"ק אדמו"ר הצמח צדק, נסעו לאחר זה לכ"ק אדמו"ר הצמח צדק.

כ"ק אדמו"ר מהר"ש

*

בהיותו ילד: וויתור הכל עבור הזולת

שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל: כשכ"ק אדמו"ר מהר"ש הי' ילד, הלבישתו אמו במעיל עור וטוב. בחזירתו מה"חדר" הבחינה אמו הרבנית ע"ה שהוא לבוש בבגד ישן וקרוע. והרבנית

ע"ה הבינה שהוא החליף את המעיל שלו עם מעיל אחר. הרבנית שאלה מה זה ? וענה שהחליף מעיל עם מי שאין לו מעיל. החליטה להמשיך לבדוק אחרי הנהגות בנה. ויהי באחד מהימים, לפני הליכתו ל"חדר" נתנה הרבנית לבנה לחם לבן עם חמאה עבור ארוחת צהריים (כהרגלה), וכשחזר מה"חדר" הבחינה שהחליפו ותמורת זה ה' לו לחם שחור.

הרבנית שאלה לבנה מה זה ועל מה זה ? ובנה, אדמו"ר מהר"ש ענה לה: כשאגדל, אהי' גם לרבי, ואתבע מהחסידים, ווי קען איך מאַנען פון חסידים, אויב איך מאַן ניט פון זיך איצטער??!

כ"ק אדמו"ר מהורש"ב

*

שני סיפורים בפטור מהצבא

פטור מצבא

שמעתי מהרה"ח ר' שמרי' שי' רויטבלאט: בתקופת מלחמת עולם השני, הנה סב-הסבת (של חתן הבר מצוה) הרה"ח ר' שמערל (המלמד) אבעלסקוויי הביא את בנו, הדוד ר' הירשל, להרבי הרש"ב. ר' ה. שאל להרבי הרש"ב מכיון שהוא צריך לעמוד להפריזיוו (צבא), האם יעשה לעצמו מום כדי להיפטר מהצבא ? וענה הרבי הרש"ב: שלא, והרבי נתן לו ברכה שהוא לא יצטרך ללכת לצבא. בפועל, אחר איזה זמן, לפני שהוצרך לעמוד לפני משרד הצבא, יצא חוק חדש שכל אלו העובדים במשרדי הכלכלה, הם משוחררים מהצבא (מכיון שהכלכלה לא הי' במצב טוב מפני המלחמה).

ר' הירשל עבד אז בבנק, במילא נשתחרר בלי שום קשיים. כל זה הי' בתקופת מלחמת עולם הראשונה. אח"כ במלחמת עולם השני' עדיין עבד בבנק. ועי"ז נפטר מהצבא.

*

פטור מצבא

שמעתי מהרה"ח ר' שמרי' שי' רויטבלאט: א' מבני הדוד (שהוא דודו זקנו של אם חתן הבר מצוה) הגיע להרבי הרש"ב לבקש ברכה. והוא שאל להרבי הרש"ב מכיון שבמקום מסוים בנקל יותר לקבל פטור מהצבא, ולכן שואל אם לנסוע למקום מסויים. הרבי הרש"ב ענה שכן, ונתן לו ברכתו. הוא התייעץ עם אנשים איך לעשות את זה, והם יעצו לו שיגיד להצבא שמפני עבודתו מוכרח לו להימצא במקום מסוים ושם יצטרך גם לתמונה, כדי להוכיח זהותו, בצירוף חתימתו של הפקיד (כיון שעל ניירות הרגילים לא נמצא תמונה).

הוא הגיע להפקיד (בעיר נעוול, עיר מגורו) ונתן בקבוק משקה להפקיד שכבר הכיר אותו בעבר.

בכיסו של בן הדוד היו שתי תמונות, תמונה אחת שלו (שהי' אדם גבוה וחזק וכו') בכיס א', ותמונה שני' מאדם חלש וכחוש בכיסו השני'. הכוונה בזה הי' שאם יתפסו אותו אז יגיד שטעה ויוציא את תמונה האחרת. בתוך כך התחיל לשתות עם הגוי, וכשהגוי הי' כבר שמח, ביקש מהגוי לחתום על צד השני של התמונה (במילא לא ראה הגוי את התמונה עצמה). ואדם השני שהי' אדם כחוש הלך עם הנייר של הבן דוד (במקומו) עם תמונת עצמו והצליח.

כ"ק אדמו"ר מהורי"צ

*

חזיון תרפ"א / הכרזת השידוכים למעלה

חזיון לילה - חורף תרפ"א

[שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל ששמעו מאיש אחר שקרא הכתב יד קדש של כ"ק אדמו"ר מהורי"צ "חזיונות לילה". הנה כשבאו לאסור את כ"ק הרבי הרי"צ, לקח האיש ההוא גם רשימות אלו עוד לפני שנגעו בו ידם של הג.פ.א.]:

לאחרי הסתלקותו של כ"ק אדמו"ר מהורש"ב (ב' ניסן תר"פ), נחלה כ"ק אדמו"ר מהורי"צ והי' בהתעלפות. א' שהי' נוכח אז בבית, אמר שהרבי "מדבר מחום". לאחר איזה ימים, אמר הרבי לא' מבני ביתו וכו', למה מתערבים בקיסר'שע מעשיות, תדע שאצלי הי' אבא (הרבי הרש"ב)

[והרבי הרי"צ הצביע על השטח סביבות מטתו, איפה שישב אבא] ואמר מאמר ד"ה רפאני ה' וארפא וגו' ונתן לי ברכה. ותדע שאצלי הי' הסבא, כ"ק אדמו"ר מהר"ש [והרבי הצביע מקום מושבו] ואמר מאמר, ונתן לי ברכה. תדע, שאצלי הי' גם הסב-סבא, כ"ק אדמו"ר הצמח צדק, ואמר מאמר, ונתן לי ברכה.

ואח"כ שאלתי איפה הסבא, דער מיטעלער רבי ? והגידו לו שזה עתה הוא נמצא בהיכלו של הרמב"ם, ובעוד זמן יגיע. אחר איזה זמן הגיע כ"ק אדמו"ר האמצעי [והרבי הצביע על מקום מושבו] ואמר מאמר ונתן לי ברכה. אח"כ הגיע כ"ק אדה"ז ואמר מאמר ונתן לי ברכה.

ואח"כ שאלתי איפה המגיד ממעריטש ? וענו לי שהוא מהרביים הכלליים (של חסידות הכללית) למה יצטרך לבוא ? ועניתי שיגידו לו שאני המנהל **פועל** של תומכי תמימים ולכן יבוא. המגיד הגיע וכו'. אח"כ שאלתי איפה הבעש"ט וענו לי עוה"פ כנ"ל, שהוא מנשיאים הכלליים. ועניתי כנ"ל, שיגידו לו שאני מנהל **בפועל** של תומכי תמימים וכו'.

(הערת חמי ז"ל: מהו ההפרש בין **מנהל פועל למנהל בפועל**, שמנהל פועל פירושו שהוא מנהל ומצוה לאחרים לעשות. מנהל בפועל, הכוונה שהוא בעצמו עושה הכל. לדוגמא שהרבי הרי"צ, כשעה לפני כל נדרי, הי' באמצע כתיבת מכתב לא' לטובת ישיבת תומכי תמימים).

פתאום שמעתי שמכריזים "שא-שטיל דער רבי גייט", ושאלתי מיהו הרבי ? וענו לי שבעולם הזה (למטה) כשאומרים רבי הכוונה על אדה"ז, ובעולמות העליונים כשאומרים "רבי" הכוונה על הבעש"ט. הבעש"ט הגיע. והתחלתי לטעון עם הרביים-הסבות, שאם המצב של ישראל לא יוטב (אז היו מחלות טיפוס, רעב וכו' ר"ל) בלעדי – (הכוונה שהוא לא יהי' רבי וכן לא יהי' ח"ו), התחילו הרביים לטכס עצה ביחד והגיעו להסכם ש"בלעדי".

כשאבא [הרבי הרש"ב] ראה הסכם של הרביים, שיוכל להיות "בלעדי" (ח"ו) אמר לי בני! חזור מדברך.

מכיון שמעולם לא הלכתי נגד רצונו של אבא, כשהי' בעולם הזה, ולכן לא רציתי ללכת נגד רצונו של אבא גם בעולמות העליונים, וחזרתי מדבריי.

[לאחרי איזה זמן, נתרפא הרבי].

עוד נוסחאות של סיפור חזיון הזה, נדפסו ב: 1) ס' "רשימות דברים" ח"א ע' קפב (להרה"ח ר' יהודה שי' חיסריק). 2) "כפר חב"ד" גליון 577 ע' 11 (מביכל כת"י, נעתק מרשימת כ"ק אדמו"ר מהורי"צ).

*

הכרזת השידוכים למעלה

שמעתי מדודתי מרת פעשע תי' מטוסוב בשם אבי' הרה"ח ר' יהודה לייב קרסיק ז"ל (שהוא סבא של אם חתן הבר מצוה): הסבא (הרה"ח הרה"ת וכו' ר' יהודה לייב (קרסיק) נכנס פעם ליחידות לכ"ק אדמו"ר מהורי"צ. בעת היחידות, אמר הרבי הרי"צ להסבא: הנני רוצה להציע לך שידוך. ושאלה הסבא להרבי: ומהו בנידון השידוך שהרבנית (נחמה דינה) הציעה?... ומהו בנידון השידוך שהרבנית האם (אם הרבי, הרבנית שטערנא שרה) הציעה?... ושאלהו הרבי: וועמען האט זי גערעדט?... גוט. איך וועל דיר רעדן נאך שידוכים. אח"כ התחיל הרבי להגיד שארבעים יום לפני יצירת הולד, מכריזין בן פלוני לבת פלוני, היינו ששניהם יתחתנו. ומכריזים שמות אחדים, ולכן צריכים להציע כל אלו השידוכים, כיון שהכריזו עליהם בשמים עד שמגיעים לשידוך הנכון. והרבי הזכיר שמות אחדים וסיכם אבל הנך צריך להתעסק בשידוך זה (בתו של ר' שמעורל המלמד). תיסע למרדכי לייזער (לאפאטאווסקי, בעיר נעוול) ותעשה כמו שהוא יציע לך.

הסיפור בשינויים קלים:

שמעתי מהרה"ח ר' שמרי' שי' רויטבלאט ששמע מאביו, דודי זקני הרה"ח ר' אלי' חיים ז"ל: כשהסבא הרה"ח הרה"ת ר' יהודה לייב (קרסיק) הגיע לכ"ק אדמו"ר מהורי"צ, הגיד להרבי שהגיע לבקש ברכה עבור שידוך שהציעו לו בנעוול. ואמר הרבי הרי"צ: אני אציע לך עוד שידוך...

לפני צאתו מהרבי, אמר לו הרבי שבפועל תיסע לנעוול. הסבא התפלא ולא הבין כוונתו הק'. לפני זמן קצר, הציע לו הרבי שידוך אחר, וזה עתה מציע לו שידוך אחר. והסביר לו הרבי: בשמים מכריזין פלוני בן פלוני לפלוני בת פלוני, ואז ישנם כמה שמות שמכריזין. ואח"כ מפרכים כל אלו ההצעות, ומכריזין עוד שמות חדשים. ומסכם הרבי: כדי שמציאת הזיווג יהי' בנקל, לכן הזכרנו עוד הצעות של שידוכים. אבל בפועל תיסע לנעוול.

כ"ק הרב זלמן אהרן (הרז"א)
[בן כ"ק אדמו"ר מהר"ש]

הצנע לכת של הרז"א
שמעתי מחמי הרה"ח ר' מאיר אבצן ז"ל: פעם כשהרז"א נסע ברכבת, הגיע לתחנה מסוימת. שם נתאספו הרבה אנשים לקבל פניו. כשראה את זה, פנה לקנות קאווענע (watermelon), וירד מהרכבת תוך כדי שהוא נושך בקאווענע, הנה כשהאנשים ראו את זה, מיד הלכו משם.